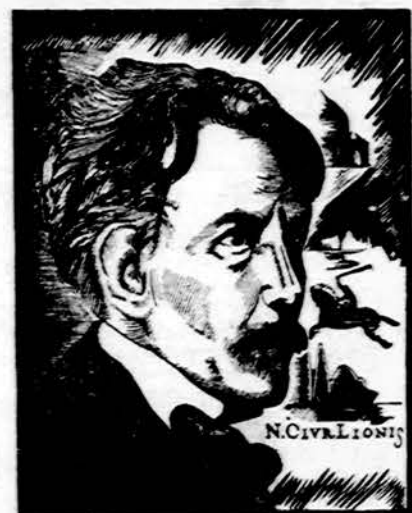

ČIURLIONIO ŽMOGIŠKOJI DIDYBĖ

Kai kūrėjas yra didelis ir šalia savo kūrinių

N. Dmitrijevskio med. raizinis

Jau taip gyvenimo kasdienybėje įprasta, kad didelių rašytojų, muzikų, menininkų ar mokslininkų gyvenimo kelią pasekdami, mes vis įsidėmim labiau tai, kas lyg ir kontrastuoja su kūrėjo didybe, mes vis su malonumu dažnai kartojame anekdotus, iškeliančius garsenybių žmogišką silpnumą. Yra savotiškai patraukli ir įdomu sužinoti, koks iš tikrųjų buvo tas ar anas žinomas paprastose kasdieninio gyvenimo srovėse, ne vien tik savo didybėje, bet ir silpnybėje. Žmogiškas smalsumas čia visai suprantamas ir pateisinamas.

Putos ir gilmenys

Tačiau jau kiek blogiau, kai tokių anekdotų anekdotėlių tvane susiformuoja nuotaika, kurią pradedama tikėti, kad jei-gu nori būti geru rašytoju ar menininku, tai privalai būti ir savotišku plėversu, gal girtuokliu, gal kitus stebinančiu padauza ar koku nors kitoku "originalu" savo dvasioje ar net ir išorinėje išvaizdoje. Ilustracijai pakanka tik užsukti bet kurią dieną kad ir į Chicago Meno institutą, ir neišvengsite tiesiog tragiško vaizdo: daug kur matysite slalpinėjančius jaunus, barzdomis apsidėlinusius žmones; ir vyriškieji ir moteriškosios apsirovę kone maišais, vieni apsimovę auliniiais batais, kiti gi ir visi basi. Ir kiekvienas jų, tur būt, šventai įsitikinęs, kad jo barzdoje ar dirbtiniuose skuduruose slepiasi nepalankiamas genialitumas. Tačiau gyvenimo realybėje ar netaps dauguma šių jaunų žmonių tik nuolukomis, kai, praėjus kelerių metų svaiojimui, jie pamatys ir savo kūrybinį nepajėgumą ir prieš ateitį stovės ne tik tuščiomis rankomis,

KAZYS BRADŪNAS

bet, gal būt, ir vėjų išpuštomis galvomis.

Ir jau labai negerai, kai pro šitokias, Balio Sruogos žodynų tariant, kultūrinio gyvenimo putas mes dažnai nežiūrime tikrųjų kūrybos gilmenų, nematome tikrojo kūrėjo — žmogaus, įtemptai dirbančio prie rašomojo stalo, prie pianino, prie molberto. Besigraibstydami anekdotų, gana retai pakalbame apie to ar kito kūrėjo angažavimąsi bendram žmonių labui, apie to ar kito nepalaužiamą apsisprendimą už savo tautą net nepalankiausiose aplinkybėse, net savo asmenišką karjerą bei gerovinės ateities kainą. Ir savo tautoje apskiai atrastume vardų, kurie kaip žvaigždės šviečia istorijos ūkanose ne tik savo kūrybos rezultatais, bet ir savo grynai žmogiškuoju Aš santykiu su Dievu, su pasauliu, santykiu su savo tauta. Ta grynai žmogiškoji apsisprendimo didybė, sujungta su kūrybinio polėkiu, kaip tik dažniausiai ir gimdo žmogui nemirtinguosius.

Donelaitis, Maironis ir Čiurlionis

Man, sakysim, Donelaitis yra didelis ne vien tik dėl to, kad jis parašė "Metus", o ir dėl to, kad jis juos ryžosi rašyti lietuviškai, bet ne vokiškai. Pats gi buvo išsimokslinęs vokiškos kultūros klode; lietuviybę jau ir Donelaičio laikais Mažonoje Lietuvoje tirpo, ir joje rašytojui rodos jokios literatūrinės ateities nebuvo nei savo raštų išleidimo, nei skaitytojų buvimo prasme. O vis dėlto ir šitokioje beviltiškoje situacijoje Donelaitis, ir kaip rašytojas ir kaip žmogus, apsisprendė už lietuviybę. Mūsų čionykštės naujosios lietuvių kartos bręsta ir mokslinasi gana analogiškoje situacijoje. O ar daug iš jų paseka Donelaičių?

Panaši kalba būtų ir apie Maironį. Prie jo milžiniško poeto talento man vis prisideda ir jo žmogiškojo apsisprendimo didybė. Kada į lenkų kultūrą, o tuo atveju ir į aukštuosius Bažnyčios hierarchus jam durys būtų buvę visur plačiai atviro, jis rinkosi vis dėlto tik

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

Rex (aliejus, 1909 m.)

kuklias kunigų seminarijos rektorius pareigas ir poetiniam savęs išsiskakimui kalbą, kurioje tvirtesnės eilėdaros tada dar beveik nebuvo, tačiau kuri buvo jo gimtoji kalba.

Šitokia prasme prie Donelaičio ir Maironio man visada šliejasi dvigubas, o gal net ir trigubas, tiesiog sunkiai apreiškinamas M. K. Čiurlionio talentas.

Zvilgsnis į Druskininkus ir Vilnių

Čiurlionis jau savo jaunystėje ir vėlesniais studijų metais brendo taipgi svetimų kultūrų aplinkoje: kunigaikščio Oginskio dvare Plungėje, Varšuvos ir Leipzigo konservatorijose, Varšuvos meno mokyklose ir pagaliau Petrapilio menininkų draugystėje. Man ir šiandien atrodą tikras stebuklas, kad Čiurlionis tapo ne kieno kito, o lietuvių dailininku ir muziku, o jei būtų per anksti nemiręs, gal ir rašytoju.

Ir kas nuostabiausia, kad jis pajudinti Lietuvos kultūrinius dirvonus apsisprendė tada, kada, kaip tapytojas ir kaip mu-

zikas, savo tautoje nerado beveik jokio atliepio, kada platesnės muzikos ir meno srityse išprususios lietuviškos visuomenės nei Vilniuje, nei Kaune beveik kaip ir nebuvo.

Ir sunku šiandien net įsivaizduoti, kokia turėjo būti menininkui pagunda jaugti, sakyti, kad ir į Varšuvos lenkiškąją šviesuomenę, į šviesuomenę su europinėmis manieromis, su galerijomis ir meno parodomis, su salonų pokalbiais bei aukšto lygio koncertais. Bet Čiurlionis neabejodamas šioje pagundoje renkasi tėviškės Druskininkus, Vilnių ir savo dar tik kultūriniam gyvenimui beatsivendančią tautą. Tiesiog vėlyvesnio Dariaus ir Girėno testamentą žodžiais skamba jau 1905 metų Čiurlionio apsisprendimas: "visus savo būvusius ir būsimus darbus skirti Lietuvai".

Auka ir pareiga

Ir jis šitai padarė, nežiūrėdamas nieko. Jo likusiuos užrašuos bei laiškuos skaitome, su koku tiesiog vaikišku džiaugs-

mu jis laukė konkursą laimėjusio savo kūrinio koncerto Varšuvoje. Ir jo džiaugsmas turėjo virsti karčiu liūdesiu, kai koncertas buvo atšauktas vien tik dėl to, kad kompozitorius nesvyravo pasisakyti esąs lietuvis. Ogi vėl jo didžios aukos darbas Vilniuje su lietuviškuoju choru, kuriame dainininkai gera dalimi buvo paprasti darbininkai, be jokio muzikinio išsilavinimo, net be balsų. Bet reikėjo ką nors daryti, kad lietuviškieji kultūros dirvonai pajudėtų. Ir Čiurlionis juos vertė, kai nebuvo kito.

Didybė paprastume

Pagaliau pati žmogaus didybė yra akivaizdi ne tik genijaus pasiektose aukštybėse, bet ir didžio žmogaus kiek retesniame asyžietiškame paprastume. Man vis atrodo, kad dvigubai yra didesnis tas žmogus, kuris, nežiūrint savo vardo garso, moka būti ir su mažiausiais nuosirdžiu ir paprastu. Nepaslapstis, kad meno žmonių tarpe apstu

(Nukelta į 2 pusl.)

Kertinė Parastė

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKSLO PRIEMONIŲ KLAUSIMU

J. Plačas neseniai "Drauge" išskėlė specialių žodžių liuanistinėms mokykloms reikalą. Jis mano, kad specialus iliustruotas žodynas galėtų būti paruoštas kolektyvo bendromis jėgomis. Kiek atsimenu, mokyklinio žodyno reikalą ne kartą yra rašęs ir torontiškas pedagogas A. Rinkūnas.

Bet ryšium su tuo kyla ir kitas klausimas: ar mūsų liuanistinėms mokykloms to vieno žodyno tereikia? Mūsų nuomone, joms iš tikrųjų dar daug ko trūksta — ir žodžių žodynėlių (ilustruotų ir paprastų), ir geros, pagal amerikinius metodus paruoštos, lietuvių kalbos gramatikos, ir tinkamai paruoštų skaitinių, ir metodinių nurodymų mokytojams, ir gal dar kai ko.

J. Plačas išskėlė teisingą kolektyvinio darbo mintį. Kolektyvinio būdu galima daug greičiau ir net sėkmingiau darbą atlikti. Bet jis nenurūdė, kas tą kolektyvą turėtų organizuoti. Mūsų nuomone, tai būtų mūsų švietimo institucijų pareiga. Turime PLB Švietimo tarybą, turime JAV LB Švietimo tarybą, berods LB Chicago apygardos švietimo tarybą ir gal daugiau panašių tarybų. Iki šiol nebuvo girdėti, kad jos būtų ką daug nuveikusios. Tad laikas būtų joms pajudėti. Pirmiausia jos turi apsvaistyti, kas mūsų liuanistinėms mokykloms dar būtų reikalinga; paskelbti savo planą viešai, kad jį galima būtų padiskutuoti; ir paskui imtis iniciatyvos tą planą vykdyti.

Gal būt, būtų reikalinga sudaryti paskiras kolektyvines grupes kiekvienam atskiram dalykui ruošti.

Plačas ir Rinkūnas jau yra kalbėję apie specialius žodynelius. Norėtume čia pridurti, kad liuanistinėms mokykloms trūksta ir geros lietuvių kalbos gramatikos. Dabar vartojama dr. A. Šešplaukio paruošta taip, kaip jos būdavo seniau ruošiamos Lietuvoje, su senoviniais pratimais bei senoviniais, ne visada vykusiais, pavyzdžiais. Mums rodos, kad čia Amerikoje reiktų aiškinti, o ypač pratimus suderinti su anglų kalbos gramatikos aiškinimais bei pratimais. Gal

būt, parodyti, kas abiejose kalbose vienoda ir kur jos skiriasi. Žodžiu, reikia modernaus, specialiai liuanistinėms mokykloms pritaikyto gramatikos vadovėlio.

Kitas dalykas, kuriuo niekas nesirūpina, tai jaunimo literatūra. Gal būt, galima sakyti, kad turime šį tą jaunesniems mokiniams — iki 10 m. amžiaus. Bet ką mes turime keliolikamečiams (teenagers), kurie jau iš pasakų — pasakėlių yra išaugę? Kaip ir nieko. Nėra net Pietario Algimanto ar Vienuolio Viešnios iš šiaurės. Sunku įsivaizduoti, kaip dirba Chicago Vidurinė liuanistinė mokykla, neturėdama ką pasiūlyti mokiniams skaityti. Ar ji verčiasi tik vadovėliais ir chrestomatijom? Leidžiant tos rūšies knygas, reiktų, bent kai kurias jų, atitinkamai paredaguoti. Pavyzdžiui, Algimantą gali būti senų, tarminių žodžių, dabar bendrinėje kalboje nebevaruojamų. Juos galima pakeisti tinkamais bendrinės kalbos žodžiais. Galima būtų perspauzdinti ir kai kurias Lietuvoje išleistą jaunimui knygas, kaip pvz. Edmondo d'Amičio Sirdis, P. Tarasenkos istorinės apysakos ir kt. Visam šiam darbiui irgi reikia atskiro kolektyvo, kuris klausimą aptartų, sudarytų leidinių sąrašą, surastų redaktorius, kurie galėtų leidinius paruošti spaudai, ir t. t.

Gal būtų ne pro šalį išleisti ir kokią plokštelę vyresniesiems, ką nors panašaus į mažųjų Žirgėlius ar Baltaragio malūną.

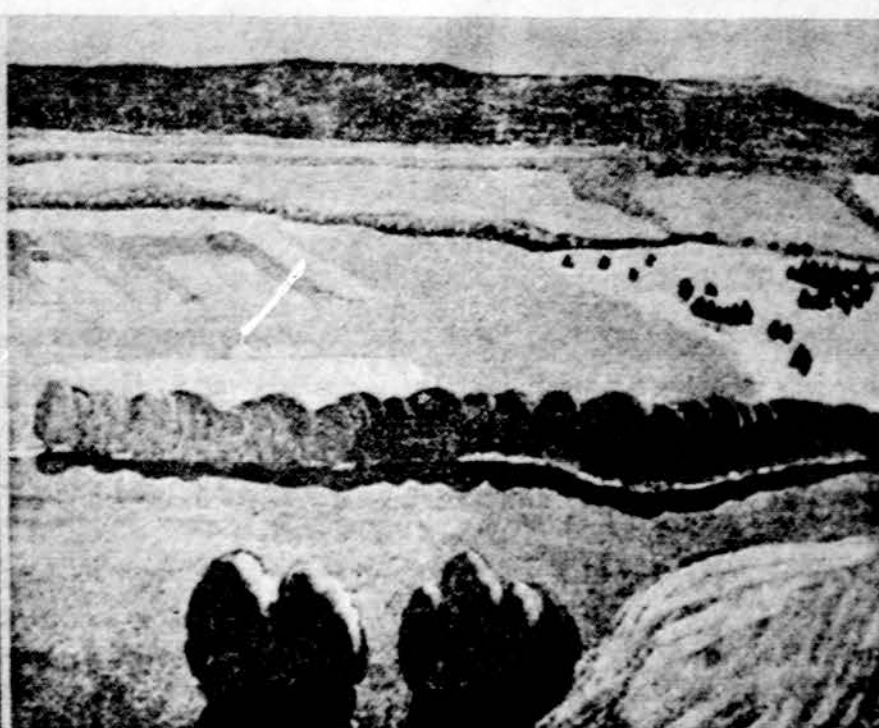
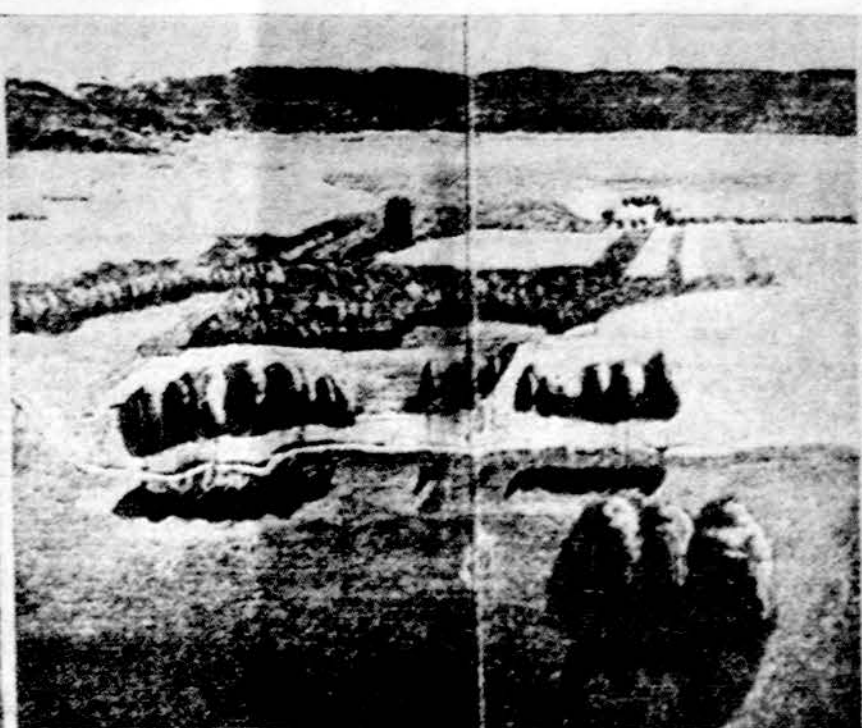
Gera, kad mokytojai daro suvažiavimus, pasitarimus net su parodomosiomis pamokomis. Bet ar nebūtų laikas parūpinti daugiau metodinės literatūros jauniems mokytojams su smulkesniais nurodymais, kaip kuris dalykas kurioje klasėje dėstomas. Yra jaunų mokytojų be jokio tam darbui specialaus pasiruošimo. Jie dėsto todėl, kad nėra geriau pasiruošusių. Tokia metodinė literatūra jiems būtų naudinga ir reikalinga. Kelių puslapelių "Lituanistinių šeštadienių mokyklų programos" (Nukelta į 2 pusl.)

Šiame numery:

- Lituanistinių mokyklų mokslo priemonių klausimu.
- Čiurlionio žmogiškoji didybė.
- Pirmo spalvoto lietuviško filmo išvijoje premjera.
- Vertingas muzikinis įrašas.
- Kada kaimas moko miestą.
- Vlodo Šlaito eilėraštis.
- Domingos Monteiro novelės pa-baiga.
- 600 koncertų su lietuviška daina.
- Kai žmogus paskesti knygų ju-roje.
- Zvilgsnis į literatūrą.
- Naujam žygiui besirušiant.
- Čiurlionio minėjimas Chicagoje.
- Moterų gyvenimas.

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis

Raigardas. Triptikas

FILMŲ ĮVAIRUMAI

Pirmo spalvoto lietuviško filmo išėivijoje premjera

STASĖ SEMENIENE

Pirmo lietuviško spalvoto filmo išėivijoje premjera gruodžio 4 d. ir pakartojimas gruodžio 5 d. McCormick Mažajame teatre buvo visų viltingai laukiama ne eilinę šventę.

"Aukso žąsies" gerokai pasiskraidė, net visa trejeta metų, kol nutūpė Chicagoje. Pats filmavimas prasidėjo Montrealyje 1963 m., garso įrašymo darbai buvo atlikti New Havene, garso Yale universiteto studijoje 1964 m., o sinkronizacija ir gamybos darbai užbaigti Los Angeles, Spectra Sound studijoje ir General Films laboratorijoje 1965 m.

Filmas pastatytas pagal Birutės Pūkelevičiūtės to paties vardo pasakišką komediją, už kurią autorė gavo 1961 m. Pasaulio lietuvių bendruomenės Jaunimo dramos konkurso pirmąją premiją.

Daug buvo rašyta, daug kalbėta prieš premjerą, o ir po jos reportažai atskleidė nuotaiką ir nuomonės, "auksinę žąsį" pastatė.

Ne vieną jaudino mintis, kad pirmą kartą išėivis ekrane lietuviškai kalbant, ko nė laisvoje Lietuvoje neteko pergyventi, nes visi filmai buvo švėtima kalba ir tik su lietuviškais parašais.

Ne vieno žiūrovo slapta mintį garsiai išreiškė muz. J. Bertulis, prieš premjerą pareiškęs: "Nejaugi tikrai išėivis lietuviškai kalbant?"

Aukso žąsies ir liūdnosios karalaitės motyvai paimti iš Brolių Grimų pasakų.

Ir kartu su įvado reitatyvu žiūrovas sėka pasaką, kuri "šildo ir guodžia, lyg ugniakuro žėrėjimas žiemos naktį: ji visados gera, visados išmintinga".

Vaikystės pasaka šviesi, užgimus laimės ilgesy, žėrėk iš tolo, kaip žvaigždė, Mane per tamsą palydėk.

Turiny visiems gerai pažįstamas: pilies bokštė rymo karaliaus dukė, ant kurios plaukų krūta mėlynos žvaigždės. Ji liūdna. Ji niekadosi nesišypso, nesišaukia ir nedainuoja... Karalius stengiasi surasti būdą prajuokinti karalaitę, žadėdamas jaunikiams ir karalystės dalį ir karalaitės ranką.

Kaip, pagaliau, ar pasisekė filmo pastatymas, ar sudėtos viltys išsipildė, ar anot Samanėlės:

Nes, matai, žąsis aukšinė Tau kasdien padės kiaušini: Tokį patį — tyro aukso.

Taip kad visa lietuviškoji visuomenė išėivijoje galėtų džiaugtis, kad kiekvieną dieną lietuvištos mokyklos mokiniai galėtų mokytis, gėrėtis muzikalia lietuvių kalba. Ar tik, sugagenu si Chicagoje, neišskristų visiems laikams kur nors į šiltesnius kraštus?

Pirmieji ledai pralaužti, saikytume, su pasisekimu. Nepaprastos energijos bei talento debiutantė Birutė Pūkelevičiūtė, čia rašytojos, režisierės ir statytojos (producers) rolėje (o gyvenime dar priedo ir aktorė), kurioje šakoje bepasirinkė, visur ji siekia tobulumo. Ne veltui ir laurus — premijas vieną po kitos renka. Tenka nusistebėti jos nepaprastais gabumais bei sugebėjimais surinkti talentingiausias aktorius iš visų pakraščių, kai tokioje Chicagoje ne vienu atveju sunkiai įmanoma aktoriams susiderinti. Ji sukvietė lietuvių dramos aktorius iš įvairių JAV miestų: Leonas Barauskas, Algimantas Dikinis, Zita Kėvalaitytė, Stasys Pilka ir Kazys Veselka iš

Chicago; Viltis Vaičiūnaitė ir Kazys Vasiliauskas — iš New Yorko; Elena Dauguvietytė — iš Hamiltono; Vytautas Sabalys, Ričardas Simaniūskis, Rūta Bartškaitė — iš Montrelio ir Algimantas Zemaitaitis — iš Los Angeles.

Visų aktorių vaidyba profesionališkai žibanti. Stasys Pilka (vienaakio admiralo) su savo "šimtas pypkių su cibukais" prasikiša, kaip pridera garbiam veteranui.

Elena Dauguvietytė — Teodoros, kancelerio našlės rolėje, majestotingai didinga, tinkanti karaliui — Leonui Barauskui — į porą.

Elgetą Samanėlę — žemo balso, išmintingos galvosenos moterį sukurė nepamirštama Zita Kėvalaitytė.

O tie jaunikiai, Pikis, karalius juokdarys (Kazys Veselka) ir Kąjėtonas Gervėniškis (Algimantas Dikinis) tokie mieli ir spalvingi.

Garsas ir sinkronizacija Paulius Jasiukonis, į talką atėjus Algimantui Zemaitaičiui iš Los Angeles; dekoracijos (modernios, tinkamos pasakai) ir užrašai Romualdo Bukausko (iš Montrelio); kostiumai Kazio Veselkos (iš Chicago); muzika Zigmundo Lapino (iš Montrelio); choreografija Aidonos Valeišaitės (iš Chicago); grimas ir perukai Stasio Ilgūno (iš Rochesterio); garsų efektai Antano Rmavičiaus, animacija Antano Martinkaus (iš Chicago).

Filmas pagamintas ant 16 mm juostelės, todėl techniškai gėl kartais ir trūksta gero ryškumo. Spalvos, palyginant, labai puikios, kiek jas galima išgauti, išvengiant plokštumo, ant 16 mm juostelės, nes pastatymai joje spalvos atrodo daugiau akvarelinės, be aiškaus gyvumo.

Garsas šiek tiek bent premjeroje sušlubavo. Pirmiausia, gar-

Po "Aukso žąsies" filmo premjeros Chicagoje kalba teko autorė ir filmo režisierė Birutė Pūkelevičiūtė. Toliau scenoje "Aukso žąsies" filmo aktoriai.

Chicago; Viltis Vaičiūnaitė ir Kazys Vasiliauskas — iš New Yorko; Elena Dauguvietytė — iš Hamiltono; Vytautas Sabalys, Ričardas Simaniūskis, Rūta Bartškaitė — iš Montrelio ir Algimantas Zemaitaitis — iš Los Angeles.

Visų aktorių vaidyba profesionališkai žibanti. Stasys Pilka (vienaakio admiralo) su savo "šimtas pypkių su cibukais" prasikiša, kaip pridera garbiam veteranui.

Elena Dauguvietytė — Teodoros, kancelerio našlės rolėje, majestotingai didinga, tinkanti karaliui — Leonui Barauskui — į porą.

Elgetą Samanėlę — žemo balso, išmintingos galvosenos moterį sukurė nepamirštama Zita Kėvalaitytė.

O tie jaunikiai, Pikis, karalius juokdarys (Kazys Veselka) ir Kąjėtonas Gervėniškis (Algimantas Dikinis) tokie mieli ir spalvingi.

Garsas ir sinkronizacija Paulius Jasiukonis, į talką atėjus Algimantui Zemaitaičiui iš Los Angeles; dekoracijos (modernios, tinkamos pasakai) ir užrašai Romualdo Bukausko (iš Montrelio); kostiumai Kazio Veselkos (iš Chicago); muzika Zigmundo Lapino (iš Montrelio); choreografija Aidonos Valeišaitės (iš Chicago); grimas ir perukai Stasio Ilgūno (iš Rochesterio); garsų efektai Antano Rmavičiaus, animacija Antano Martinkaus (iš Chicago).

Filmas pagamintas ant 16 mm juostelės, todėl techniškai gėl kartais ir trūksta gero ryškumo. Spalvos, palyginant, labai puikios, kiek jas galima išgauti, išvengiant plokštumo, ant 16 mm juostelės, nes pastatymai joje spalvos atrodo daugiau akvarelinės, be aiškaus gyvumo.

Garsas šiek tiek bent premjeroje sušlubavo. Pirmiausia, gar-

sas buvo leidžiamas per daug garsiai. Čia galėjo būti dvi priežastys: arba buvo netinkamai užrekuota, arba perdavimo aparatai buvo netinkami. Karts nuo karto žiūrovą erzina niančiai veikė garso spragsėjimai, kurie, greičiausiai, taip pat priklausė prie filmo techninio atsitiktinumo. Tačiau visumoje malonumas sekti filmą savo gimtoje kalboje, gėrėtis lietuvišku žodžiu užtušavo bet kokį mažiausią trūkumą.

Iš viso mūsų filmo pionieriams buvo nelengvas uždavinys, kai, statant filmą, nebuvo tautinio žaidimo, o grynai — menin's žaidimas.

Premjeroje keletas tuščių vietų veltui šaukėsi žiūrovų, kurie ar tai dėl daugelio tą dieną parengimų ar kitų priežasčių jų neužpildė.

Sekandį dieną visi keturi seansai buvo publikos prikimšti.

(Nukeita į 4 psl.)

Chicago; Viltis Vaičiūnaitė ir Kazys Vasiliauskas — iš New Yorko; Elena Dauguvietytė — iš Hamiltono; Vytautas Sabalys, Ričardas Simaniūskis, Rūta Bartškaitė — iš Montrelio ir Algimantas Zemaitaitis — iš Los Angeles.

Visų aktorių vaidyba profesionališkai žibanti. Stasys Pilka (vienaakio admiralo) su savo "šimtas pypkių su cibukais" prasikiša, kaip pridera garbiam veteranui.

Elena Dauguvietytė — Teodoros, kancelerio našlės rolėje, majestotingai didinga, tinkanti karaliui — Leonui Barauskui — į porą.

Elgetą Samanėlę — žemo balso, išmintingos galvosenos moterį sukurė nepamirštama Zita Kėvalaitytė.

O tie jaunikiai, Pikis, karalius juokdarys (Kazys Veselka) ir Kąjėtonas Gervėniškis (Algimantas Dikinis) tokie mieli ir spalvingi.

Garsas ir sinkronizacija Paulius Jasiukonis, į talką atėjus Algimantui Zemaitaičiui iš Los Angeles; dekoracijos (modernios, tinkamos pasakai) ir užrašai Romualdo Bukausko (iš Montrelio); kostiumai Kazio Veselkos (iš Chicago); muzika Zigmundo Lapino (iš Montrelio); choreografija Aidonos Valeišaitės (iš Chicago); grimas ir perukai Stasio Ilgūno (iš Rochesterio); garsų efektai Antano Rmavičiaus, animacija Antano Martinkaus (iš Chicago).

Filmas pagamintas ant 16 mm juostelės, todėl techniškai gėl kartais ir trūksta gero ryškumo. Spalvos, palyginant, labai puikios, kiek jas galima išgauti, išvengiant plokštumo, ant 16 mm juostelės, nes pastatymai joje spalvos atrodo daugiau akvarelinės, be aiškaus gyvumo.

Garsas šiek tiek bent premjeroje sušlubavo. Pirmiausia, gar-

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ MOKSLO PRIEMONIŲ KLAUSIMU

(Atkelta iš 1 psl.)
jiems toli gražu nepakanka. Tačiau šiais metais mokyklos, kuriose dirba ir jaunų, pradedančių mokytojų, metodinių patarimų ar nurodymų vietoj gavo iš švietimo tarybos raštą, pavadintą "Ar jau mirštam?" Trys pilni puslapiai prašyti visko — barami tėvai, barami mokytojai, kalbama apie kažkokią anarchiją, pakrikimą, apie kažkokią neišikimybę pačiam sau(!), bet nieko apie patį darbą mokykloje. Mokytojai susidarė įspū-

dį, kad čia švietimo vadovas su kažkuo gincijasi. Bet, saiko, kokia mums iš to nauda? Išvados: mūsų mokyklai jau daug kas padaryta (išleista vadovėlių), bet dar daug ko trūksta; daug kas turėjo būti iki šiol jau padaryta, ko dar nėra padaryta. Bet sukrusime kad ir pavėlavę, organizuotai, bendrom pastangom, nes kas neina pirmyn, eina atgal. Ir mūsų liuanistinės mokyklos negali stovėti vietoj — jos turi žengti pirmyn.

A. Rimvydas

Ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — VERTV IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Sešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryti

Rez. GY 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001

Vidaus ligos
DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULASKI 5-4766
Namų: E-EVERLY 8-3946
Priėm. val: kasdien 6-8 v. v. Sešt. 1-2 p. p. ir treč. uždaryti

Ofiso HE 4-1414. Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak.
Sešt. 12-3 v. p. p.
Trečiadieniai uždaryti

Telef. ofiso PR 6-7800. Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. P-ROSECT 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Sešt. nuo 1 iki 4 val.

TEL. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val: pirm. antr. ketvirt. ir penkt. 8 v. r. ir 3 v. r. Sešt. 8 v. r. ir 3 v. r. popiet.

Ofs. PE 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val: kasdien nuo 1 iki 9 v. v. Sešt. 11 iki 4 val. popiet. arba susitarus.

DR. ZIGMUNDAS RUDAITIS
SPECIALYBĖ ORTOPEIDINES LIGAS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL: Pirm. antr. ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Sešt. nuo 2-4 Trečiadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu: 7-2290.

Ofs. ofiso PR 7-6000. rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir Sešt. uždaryti

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslių ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-3880.
Valandos pagal susitarimą

Tel. G-ROVEHILL 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIU LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį uždaryti

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE-ROSECT 5-4410
Rez. tel. G-ROVEHILL 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v. antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLYMPIE 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir Sešt. tik susitarus

Ofiso 585-2525 Rez. RE 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 v. v. pagal susitarimą.

Tel. RE-ROSECT 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val: Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 11 val. 12-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-4 val. trečiadienį uždaryti.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas: 2750 W. 71st Street, telefonas 925-8296.
Rez. tel. WA 5-2089.
Valandos: 10-12 ir 7-9 v. vak. Sešt. 10-12 v. ryte.
Kitas ofisas: 4644 So. Ashland Ave., tel. CL 4-2999
Valandos: 2-5 p. pietų kasdien. Sekmadieniai ir trečiadieniai abu ofisai uždaryti.

Tel. P-ROSECT 9-1223 ar PR 6-5577
DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį Seštadienis 12 iki 4 poipet

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St. Tel. P-ROSECT 9-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val: Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 11 v. v. Sešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Ofs. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmiausia ligonius tik susitarus Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treč. ir Sešt. uždaryti

Telefonas — G-ROVEHILL 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKIVERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadienis 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryti

7156 South Western Avenue
Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 11 val. 12-4 p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakar. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Sešt. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 258-2919.

Tel. P-ROSECT 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val: kasdien: 6-8 v. v. Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Ofiso PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirm. antr. ketvirt. 5-8 val. Sešt. ir Sešt. pagal sutartį.

Tel. ofiso PR 6-6446. rez. HE 4-3156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir Sešt. pagal sutartį.

ČIURLIONIO ŽMOGIŠKOJI DIDYBĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

visokiausio pasipūtimo, net arogancijos. Švelniau kalbant, ne kiekvienas dainininkas sutiks dainuoti šioje ar kitoje salėje, ne kiekvienas pianistas sėdės kūrą nors paskambinti mažiau iškilmingoje aplinkoje. Ir kai šitai yra daroma aukštesniojo meno labui, nebūtinai tai laikytina už blogą. Bet mane čia tiesiog jaudina Čiurlionio paprastumo ir jo bendruomeninio jausmo pavyzdys. Amžininkų prisimenamas vienas lietuvių studentų vakaras Petrapilyje. Kada jame po meninės programos ne atvyko laukiami muzikantai šokiams, Čiurlionis paprašytas sėdėti prie pianino ir visą vakarą skambino šokius. O tada Čiurlionio kūriniai jau buvo išpildomi sūstinės koncertuose ir jo paveikslai sūstinės meno par-

dose kritiku vertinami su nuostaba. Čiurlionis jau buvo didelis sūstinės parnase. Tačiau jo čia vienu pavyzdžiu nuimėtas paprastumas ir nepasipūtimas bendroje žmogiškoje didybėje pranoko patį Parnasą.

I tarptautinius vandenis lietuviškuoju laivu

Žmogiškąją Čiurlionio didybę tautine prasme liudija pati jo kūryba: tiek muzika, tiek tapyba. Visur ten ryškiai girdimos ir matomos mūsų lietuviškosios, net liaudiškosios dvasios išsiskyrimas. Ir į tarptautinius vandenis jis išplaukė tik savo lietuviškuoju laivu. Ir kažin ar šandien pasaulis žinotų Čiurlionį, jeigu jis būtų ryžsis tapti vien tarptautiniu, madingu ano meilės impresionistų bei fovistų. Tikriausiai būtų dingęs tarp šimtų panašių, ir nebūtų meno

istorijai liks tokiu vieninteliu, nepasiekiamu ir nepakartojamu. O būtinybė menininkui kalbėti savo tautos balsu, manytume, galioja ir šandien, net ir plaukiant į tarptautinius prapaznimo vandenis.

Kai srovėse nebeišsitenkama

Tiesa, pastaraisiais metais meno pasaulyje jau kuris laikas vis nenuityla gincas dėl Čiurlionio, kaip abstraktaus meno pradininko. Savo sprendimo čia nesūlome ir neperšame. Tik saikytume, kad Čiurlionyje, kaip ir Šekspyre, galima rasti ir šio ir to. Genijai juk dažnai neišsitenka vienoje kurioje srovėje, o galinga savo individualybė kuria visai naujas arba nuostabiai derina esamasias, gi kartais net pralenkia patį laiką suoliu ateitin. Tad ir uždėti kurią nors jau mums įprastą etiketę Čiurlioniui vargu ar būtų tikslu. Čiurlionis jau yra Čiurlionis. Ir ko nors kito jam pri-

dėjimas arba noras jį išprausti vien tik į kurios nors srovės rėmus Čiurlioniui, man rodos, nebereikalingas.

Sveikas ir sektingas pavyzdys

Tačiau šalia vienokio ar kito jo, kaip menininko, aptarimo, šalia mūsų žavėjimosi jo muzikos ir tapybos darbais nūdienėse sąlygose mus dar ypač patraukia toji žmogiškoji didybė: rimtas, o ne koks bravūriškas kūrėjo paskirties supratimas, atsidasavimas studijoms ir darbui, apsisprendimas už savo tautą net ir nepalankiausiose tokiu apsisprendimo išdavose, atsirėmimas į savo tautos dvasią pagrindinėmis savo kūrybos šaknimis ir šitas žmogiškasis jo paprastumas. Ar kartais tik viso to netrūksta čionykščiam mūsų kultūriniam gyvenime, ir ar neturėtų būti šia prasme daug kur ir daug kam Čiurlionis sveiku ir sektingu pavyzdžiu?

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 62-Cios ir California
Val: kasdien nuo 9-3 val. vak.
Seštadieniai 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso tel. 476-4042
Resid. tel. W-ALBROOK 3-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: pirm. 1-4, vakar. 7-9, antr. penkt. 1-5 treč. ir Sešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 1-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGA
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm. antr. ketvirt. 2-9 val. penkt. 10 v. r. iki 3 v. v. Sešt. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniai uždaryti. Antradieniai ir penktadieniai vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. P. KISIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį Seštadienis 12 iki 4 poipet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIV IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 11 val. 12-4 p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakar. Trečiadienį nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Sešt. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 258-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE-ROSECT 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmiausia ligonius tik susitarus Val. 2-4 p. p. ir 6-8 v. v. Treč. ir Sešt. uždaryti

Telefonas — G-ROVEHILL 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKIVERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadienis 1 iki 4 val. Trečiadieniai uždaryti

Tel. P-ROSECT 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val: kasdien: 6-8 v. v. Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446. rez. HE 4-3156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir Sešt. pagal sutartį.

VERTINGAS MUZIKINIS ĮNAŠAS

A. Stempužienės ir D. Lapinsko plokštelę pasitinkant

Aldonos Stempužienės ir Dariaus Lapinsko plokštelė „Dainos“. Plokštelė įgrota Stuttgarto (Vokietijoje) simfoninio orkestro, D. Lapinskui diriguojant. Išleido Fine Music Records, Cleveland, Ohio. Aplanko piešinys Z. Mikšio. Plokštelės kaina \$6.00, stereo — \$7.00.

VLADAS JAKUBENAS

„Dainos“ yra parašytos 1943 m. Vincės Jonuškaitės koncertui; jos sudaro ypač ryškius numerius ir A. Stempužienės koncertuose. „Piemenų raliavimas“ buvo orkestruotas mažesniai pilno simf. orkestro sąstatui, solistei prašant, prieš jos kelionę į Pietų Ameriką; atlikta Kolumbijoje, o vėliau, autorius diriguojant, „Vienybės“ jubiliejiname koncerte 1960 m. Brooklyne. Dabar, šios plokštelės išleidimo proga, buvo praeitą žiemą mažam kamerinio orkestro sąstatui suorkestruota „Plaukia antelė“ ir mažesniai sąstatui perorkestruotas „Piemenų raliavimas“. Likusią antrosios plokštelės pusės dalį sudaro D. Lapinsko suorkestruotos: mažiau girdėta J. Gruodžio daina „Alyvos“, „Gieda gaidečiai“ K. V. Banaicio, „Už stalo sėdau“ A. Račiūno, ir pabaigai populiaru nuotaikinga Stasio Šimkaus „Lopšinė“. Sios J. Gruodžio ir St. Šimkaus dainos yra vieninteliai plokštelės numeriai, kurių melodijos yra ne liaudies, bet laisvos kūrybos.

Visų pirma, plokštelė yra labai įdomi vien tik jau grynai iš muzikinės pusės: joje dominuoja mūsų jaunas talentingas kompozitorius Darius Lapinskas, kuris čia pasirodo ir plačiai publikai prieinamas, jau kaip ir liaudiškai skambantis, kartu nenusitodamas nei savo naujumo, nei savitumo.

Vieną plokštelės pusę ištisai užima 12 liaudies dainų ciklas „Mergaitės dalia“, girdėtas neseniai įvykusiame „Margučio“ koncerte Marijos aukštesniojo mokykloje. Pasakytume, kad šis ciklas geriausiai skamba plokštelėje, negu tada praskambėjo salėje: ryškiau išskyla orkestro partijos įdomumai; orkestro partija yra tiek savarankiška, įdomi, jaukiai lietuviška, kad ją sunku pavadinti akompanimentu. Pasitvirtina kartu ir jau anksčiau pareikšta mintis, kad tos dvylikos dainų sudaro eilę ryškių miniatiūrų, kurių surišimas į vieną visumą, vaizduojančią mergaitės gyvenimą, nėra visai įtikinamas; šie trumpi, įdomūs kūrėliai gali būti atliekami (ar klausomi) nebūtinai visi kartu ir nebūtinai toje pačioje eilėje, visai nenusitodami savo įdomumo.

Darius Lapinskas figūroja su keturiomis liaudies dainomis ir kitoje plokštelės pusėje, kurios, žiūrint plačios publikos akimis, bus gal dar įdomesnės ir prieinamesnės, negu „Mergaitės dalia“. Vlado Jakubėno „Plaukia antelė“ ir „Piemenų

garbė ne vien iš vokalinės, bet ir iš muzikinės pusės. Jos turinys jaukiai skambės eilinio muzikos mėgėjo namuose, jos muzikinis naujumas gali imponuoti ir nelietuvių muzikos žinovams. Pakliuvus į dabartinę Lietuvą, ši plokštelė bus naudinga pasiklausyti tenykštiesiems, dabar subrendusiems kompozitoriams, kuriems lietuviškas folkloras yra privalomas, bet jo praktiškas vykdymas pradėjo rodyti sustingimo ir šablono žymių.

Aldonos Stempužienės ir Dariaus Lapinsko plokštelė yra vertingas ir savitas įnašas į mūsų muzikinę literatūrą; mūsų visuomenė turėtų jai parodyti plačiausio dėmesio.

Kada kaimas moko miestą

Apie „Antrojo kaimo“ satyrinius atskleidimus, šių metų sezoną užbaigus

Humoras yra vienas subtiliausių menų, o jeigu jis dar yra taiklus ir nepiktas, jis yra vienas veiksmingiausių. Bet satyra yra dar stipresnis ir tuo pačiu veiksmingesnis vaistas. Todėl nenuostabu, kad apie Chicago lietuvių jaunųjų teatro mėgėjų grupę „Antrojo kaimą“ daug buvo rašyta ir kaimiečiai buvo įvairiopa vertinti. Vieni žiūrovai po jų spektaklio spjau-dėsi, kiti džiaugėsi, vieni spektaklio metu entuziastingai plojo, o kiti tik šypsojosi. Čia pri-

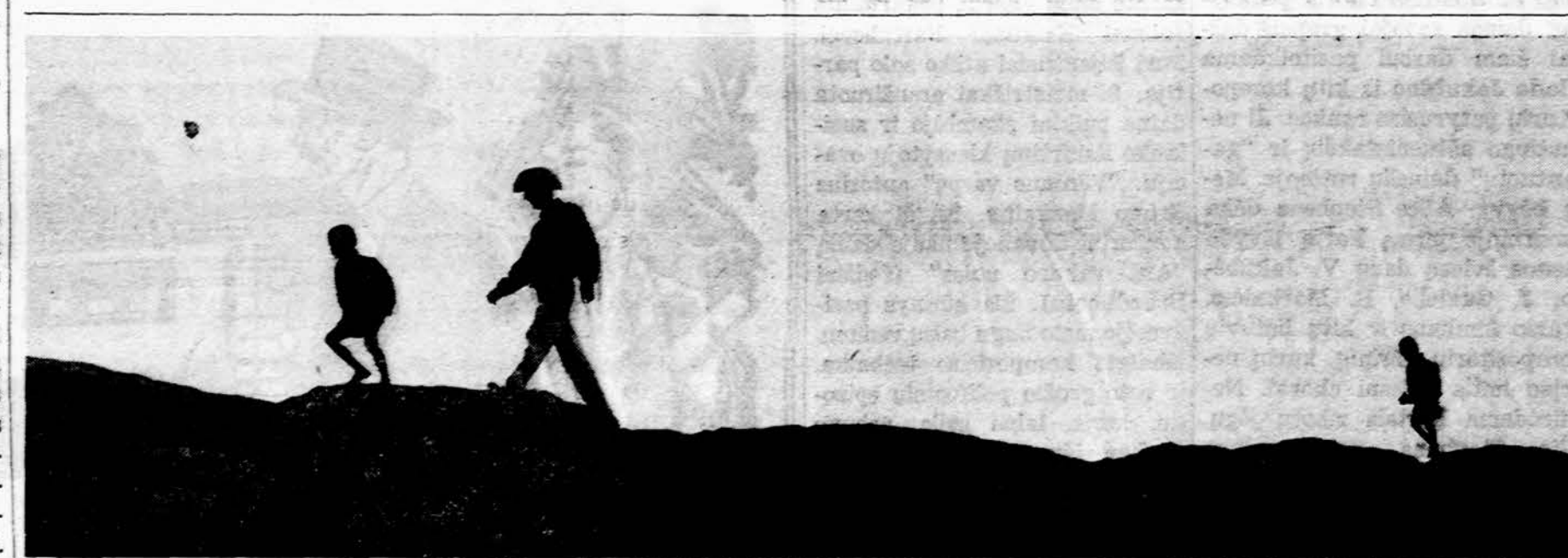
LEONAS GALINIS

klauso nuo žmogaus būdo ir nuo nusiteikimo, su koku žiūrovas atvyksta į vakarą. Jeigu jau eį vakarą, nežiūrėdamas į jį kaip į žaidimą, bet tikėjaisi didelių šekspyrinių problemų sprendimo, spektaklis labai apvilis. Jei eį vakarą surūgęs, manydamas, kad spektaklis panaikins tavo kam nors

pyktį, tai spektaklis nepatiks, nes į jį reikia eiti giedriam.

Tai liečia tave ir mane

„Antrasis kaimas“ yra vietoje, kurios tu nerodai, bet kuri yra tavo viduje, nes kiekvienas mes stengiamės atrodyti geresnis, negu esame. Ir antrasis kaimas čia reiškia anų slepiamų, esančių už fasado vietų atskleidimą. Jeigu ir ne visi jaunieji aktoriams tekstai ir jų apipavidalinimai yra sėkmingi, „Antrojo kaimo“ demonstruotų 24 gabaliukų, nes visi turėjo pa-

„Yosemite National Park“ Kalifornijoje, 1965 m. (Iš šiandien 7 v.v. Jaunimo centre, Chicagoje, atidaromos A. Kezio nuotraukų parodos)

Nuotrauka Algimanto Kezio, SJ

LIGONINĖ

Domingos Monteiro

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Numeris 13 jautėsi blogai. Buvo prabėgęs jau visas mėnuo, kai jo žmona nebepasirodė, ir jis neturėjo žinių apie ją. Ji buvo neštumo pabaigoje ir jau per sunki, kad galėtų judėti. O iš Kampolidės ligi ligoninės buvo gerokai toli. Jis jau turėjo aštuonėjų vaikų, o su ateinančiu bus devynetas. Du vyriausieji plaukiojo jūromis, kiti du tarnavo Filafrankoje, o mažiausieji gyveno su motina.

— Neatėina, nes negali, — sakė davė Numeris 13. — nerašo, nes nemoka. Be to, taip pat stinga ir pinigų popieriui ir ženklams. Vargšė! Mano ligai taip ilgai besitęsiant, ji turi būti prasiskolinusi iki ausų. Tu truputį, kokį turėjome, jau seniai nebeliko; bet ji nesiskundžia, nenorėdama manęs liūdinti. Nes ji, tamsta žinok, tokia jau moteris: kai man soka koja, jai skauda visą kūną...

— Ir tokioje būklėje, — pabarė Faustas Salema, — pasirūpina dar vieną vaiką!

— Ką beveiksi? Tokia mano dalis... Aš nesiskundžiu, nes vaikai sudaro vargšų turą. Dėl jų kenčiame, liūdime, tačiau jie atlygina už visus patirtus vargus. Pažiūrėk į mano vargšę motiną, kas su ja būtų nutikę, jeigu ne aš...

Sis, tiesą sakant, ateina virš sąskaitos, tačiau kaltas dėl to mūsų direktorius, kuris praeitą vasarą man davė vieną dieną poil-

sio. Dėl to netgi norėjau jį kviesi krikšto tėvu. Tačiau jis per daug užimtas, kad galėtų įsivelti į mano reikalus. Mano manymu, vyras, neturįs vaikų, nėra tikras vyras. Kažko jam trūksta. Mirdamas, galutinai numiršta. Tamsta neturi vaikų?

— Ne.
— Tad atleisk...
— Neturi reikalo atsiprašinėti, — sūtko Faustas. — Vaikai sudaro tam tikrą amžinumo formą, tačiau aš anksčiau apie tai negalvodavau. Gyvenau, lyg kad niekad neturėčiau mirti.

— Gerai, tamsta dar tebeturi laiko pagyvoti, nes dar tebesi jaunas. Aš pats, jau pusiau senis ir ligotas, jeigu būčiau turtingas, su turimais aštoniais ir ateinančiu devintuoju, įsūnyčiau dar kelis. Klausyk, nuo to laiko, kai esu čia, jau beveik įsigijau vieną — ir mostelėję į Karolį, kuris snaudė. — Aš labai nerimstu dėl to vaikinio. Jis niekad nepažino nei tėvo, nei motinos. Jis neturi šeimos. Kai išeis iš čia, jeigu tik išeis, neturės kur dėtis. Aš jau pasiryžau jį pasiimti į savo namus. Tačiau ši kartą nelabai betikiu, kad išeisiu.

— Nekalbėk niekų!
— Man būtų sunku numirti, nepamačius to, kuris netrukus gims, o gal jau ir gimė... Arba tikriau: jam nepamačius manęs. Juk visad jo akių dugne išliks šio toks mano vaizdas, ir jis atsimins turėjęs tėvą. Priešingu atveju, pasilikis didesnis našlatis nei kiti...

Nutilo. Dusulys nutraukė jo balsą. Išbal.

— Sis skausmas, — sunkiai ištare, — praeikis skausmas... Jis prasideda čia, vienam piršte... ir ranka kyla... iki širdies. Ir lyg ranka spaustų... Ne, dar neatrodo, kad būtų toji...

Sekančią dieną Numeriui 13 pagerėjo. Skausmas praėjo, tepalikdamas lengvą dusulį, vertusį jį sėdomis gulėti lovoje. Antro valandą jam įteikė paštu atėjusį laišką. Jis skaitė ir vėl kartojo, juokdamasis iš pasitenkinimo. Padavė Faustui:

— Skaityk, skaityk! Tai kažkas, ko aš nesitikėjau...

Faustas Salema perskaitė: „Zoakinai, šiuo pranešu, kad mums gimė mergaitė. Atėjo į pasaulį greitutė, nes skausmus tejučia tik pusvalandį. Galvojau, kad tu temoki daryti tik berniukus, tačiau šiuo kartu tavo ranka paslydo į geresnį dalyką... Jos nosytė smaila, kaip tavos. Burnytė didelė, kaip mano, tačiau akytės, akytės gražesnės už dangaus žvaigžduotes. Jau išpirkau tavo batus, taip kad, kai vėl sugrįši, tau nebereikės skolintis. Ateisiu, kai tik galėsiu. Sias eilutes rašo mūsų kūma (kuri bus), kirpėjo Antonijaus dukra, tačiau aš jai diktuoju. Linkiu tau pasveikti. Tavoji žmona Anželika“.

Sveikinu! — atsakė Faustas.

— Aš nusipelniau. Mums kaip tik stigo mergaitės. Šeima be dukters, nelyginant pietūs be saldaus. Mano tėvas mėgdavo tai sakyti, ir jis vienas žinojo ką sakęs, netgi ir tada, kai būdavo girtas.

Karolis prisitartino prie lovos. Turėjo leidimą trim valandom apieisti lovą, ir su vaikišku džiaugsmu juo naudojosi, nervingai vaikščiodamas po salę.

— Mergaitė, tamsta sakai? Galiu perskaityti? — Ir ištiesė ranką į laišką.

— Kaip negalėsi, jeigu aš pats tave išmokiau? Be to, tu esi beveik mano sūnus... o ji beveik tavo sesuo... Aš jau pagalvoju tave kviesi krikšto tėvu.

Karolis paraudo iš džiaugsmo.

— Mane? Tokį nelaimingą, kaip aš?
— Nutilk. Nelaimingi tie, kurie kenkia kitiems, o tu niekad nesi niekam bloga padaręs. — Numeris 13 pakėlė ranką prie širdies. — Ji ir vėl čia. Teisybė sakė daktaras, kad aš negalys nei džiaugtis, nei liūdėti... Tačiau, jeigu aš negaliu turėti nė to, ko aš begaliau laukiau iš gyvenimo?

Nutilo.

Pradėjo temti. Ligoniai buvo tylūs. Niekas nekossėjo, niekas neaimanavo, nei kalbėjo. Keista ramybė viešpatavo salėje. Naktis leidosi pamažu, kaip vien leidžiasi ligoninėje, smulkučiais žingsneliais, labai, labai neįtikėtinai lėtai. Aštuntą valandą jėgo budįs slaugas. Išlėbė žalia šviesa, ir valandos pradėjo sukts. Laikrodis nebuvo girdimas. Buvo karšta. Lauke turėjo būti gegužės naktis, šilta ir pilna žvaigždžių.

Antrą valandą nakties Faustas nubudo užsidurdamas. Jam atrodė, kad ranka smaugė jo gerklę, nematoma ranka su geležiniais, žiauriai pirštais. Tylus ir šaltas vėjas, kaip milžiniškos ir plačios išsižiojusios burnos al-savimas, per antklodę prasiskverbė ir šaldė jį. Dar pusiau miegas, pagalvojo — „Tai Mirtis... Mirtis įžengė į salę“, ir, visas jėgas įtempęs, susilaikė nesurikdamas. Vieni ligoniai buvo nubudo, o kai kurie sėdėjo lovos. Ir visų veiduose buvo matomas tas baisyis nerimo ir siaubo jausmas.

Slaugas, pasilenkęs prie 13-jo leido jam švirkštą. Faustas atsikėlė, užsimitė apsiautalą ir priėjo prie lovos.

— Būk tamsta malonus, — tyliau balsu tarė jam slaugas, — duok jam tai išgerti, ligi aš eisiu pašaukti budintį gydytoją. Visa tai man nepatinka...

Faustas Salema pasilenkė prie ligonio, kurio veidas buvo baisiai išbalęs. Jis klaidėjo:

— A, tai tamsta? Tai tamsta? Maniau, kad nebeatėsi... tokiu keliu... su tiek purvo... o aš beveik šulinio dugne... Gerai, kad atėjai... Norėjau vieno dalyko prašyti...

— Išgerk, — tarė jau Faustas, — ir nurimk.

Numeris 13 išgėrė ir tęsė nutrukstančiu balsu, balso siūlu, kuris vos tebuvo girdimas:

— Priek arčiau... Aš noriu tamstą matyti. Aš tamsta pasitikiu... Nežinau, kas tamsta esi... bet iš tamstos sklinda tokia jėga... jėga... Ak, tamsta esi mūsiškis... esi... Jėga, kuri man leidžia lengviau numirti.

— Žmogau, nutilk! Nekalbėk niekų.

— Aš nebijau. Ne... Tai kas kita... Tams-tą prašau. Ryt iš ryto parašyk jai ir sakyk, kad nesikrimstų... ir tegul neperka juodo švarko... Tas, kurį turiu ligoninėje, gerai tinka tam... netgi per geras... Aš norėjau... Tas skausmas... tas skausmas... — Keletą akimirkų tylėjo — Norėjau tamstos prašyti pasirūpinti mažyte... Ji reikalinga... visi kiti jau išaugę... Tamsta nesi turtingas, gerai žinau... tačiau tamstoje yra kažkas, kas teikia pasitikėjimą... Taip pat pasirūpink tuo vaiku, kuris ana ten guli... jis lyg mano sūnus... Pasižadi?

— Pasižadu, — iškilmingai atsakė Faustas.

— Garbė Dievui... Dabar gali ateiti... Gali ateiti...

Ir pradėjo tarti padrikus žodžius ir švilpiamai alsuoti. Jis mikčiojo, retkarčiais dejavo ir keikė:

— Velniai jį griebia!... Užsiritu ant manęs... Kertėse, moteriške, spintos kerte... Dvi sidabrinės... ir penkios nikelinės... įvyniotos į skepetaitę. Esteves tebėra man skolingas trisdešimt eskudų... Visad buvo lat-

(Nukelta | 4 psl.)

LIETAUS MONOLOGAS

Vladas Šiaitas

Galui ilgai sėdėti ir klausyti lietaus monologo, nors lietus man nesako nieko. Jis tik tiktai migo mano vienišą širdį ir verčia mane sapnuoti baisiai baisiai seniai paskandintų dienų pasaulį. Šimtai metų praėjus, manęs nebebus, anei mano atminimų pasaulio. Tik lietus mano vietoj kartos vis tą patį ir liūdną praecies monologą. Kas nors kitas sėdės mano vietoje ir klausys baisiai baisiai graudaus ir liūdno lietaus monologo.

žmogaus sielos antrąją pusę — tą antrąją kaimą yra visur matomos ir tuo pačiu užgirtinos.

Antrakaimiečiai išjuokia žmones, nebežinančius, kaip išsiveržti į turtingesniųjų rajoną, lyg pirštu parodydami tuštumą, nes ne vienas iš jų naujai praturtėjusių Vokietijoje vertė komitetą, kad blogai padalino paketėlius, dabar minkuotos ponios tada viena kitai plaukus rovē dėl Balfoknelės. Antrakaimiečiai atskleidžia ir nūdieninio jaunimo moralę, kai pavaizduoja moderniąją Pelenę, paliekančią ant laiptų nebe kuklių batuką, bet intymius skudurėlius, puikiai parodo taipgi teoriją ir praktiką, sprendžiant rasistinių klausimų. Tiesiog ligi nuostabaus tikrumo išjuokia kalbėtoją. Ir, jei nežinotum, kad esi „Antrojo kaimo“ spektaklyje, manytum, kad girdi kokio nors garsaus profesoriaus atominę kalbą, sudarytą iš tarptautiniais žodžiais persunktų, dažnai vienas kitam priešingų sakinių. Galima būtų paminėti beveik kiekvieną iš „Antrojo kaimo“ demonstruotų 24 gabaliukų, nes visi turėjo pa-

slėptą prasmę, kartais ryškiau, kartais ne taip ryškiai atskleidžiančią antrąją žmogaus pusę. Juk matai, ką šokdami jaunuo-liai kalba ir ką galvoja, matai, kaip merginos, geidžiančios turto ir gero gyvenimo, taip pat trokšta ir romantikos ir įsiveidžia, kam ne romantiškai, o realistiškai, tikriau mediciniškai, kalbama apie jos akis. Jei kas negalėjo to pagauti, tiems spektaklis gali būti nuobodus. Pės antrakaimiečius viskas pagrįsta žaismu ir prasme.

Kai pakartojama tiesa

Mes matėme geresnių ir blogesnių pastatymų ir gerų ir blogų aktorių ir veikalų. Nėra taip jau tobuli ir „Antrojo kaimo“ aktoriai vaidybini ir scenų parinkimo prasme. Yra suprantama, kad ne kartą suradus juokingesnę situaciją ar juokingesnį vaidinimą gabalą, gali jame nebūti to pagrindinio ir gyvybinio „Antrojo kaimo“ uždavinio — antrosios pusės, užpakalinio kiemo atskleidimo. Be abejo, kartais tas kiemas gali būti ir labai vulgarus, mes nemanytume, kad tokių atvejų nėra, bet jis nebūtinai per daug ryškinti. Tačiau ir čia antrakaimiečiai išlaiko pusiausvyrą. Betgi pastarajame vaidinime jie užuot atskleidę antrąją pusę, vaidindami buvusius karius, pavaizduoja tikrovę. Ji yra skaudi, ją mes visi matome. Ir ši teisybė parodytina tik fasadą, kurį mes ir taip pažįstame. Čia jau nebebuvo atskleidimo, ir ta prasme šis gabalas bus bene pats silpniausias. Nors praeitis, anot dr. Kavalio, yra supuvęs arklys, bet nėra ko pavydėti norintiems ja džiaugtis, o geriau paieškoti me-džiagos tarp tokių, kurie dabar veržiasi į tuštybę.

(Nukelta | 7 psl.)

Iš jubiliejinio Alice Stephens dainininkių koncerto Chicagoje.

Nuotr. V. Noreikos

600 KONCERTŲ SU LIETUVIŠKA DAINA

Išpūdžiai iš Alice Stephens dainininkių jubiliejinės šventės

Ne vienas gal pereinio sekmdienio vakare, važiuodamas ankštomis Chicagos senamiesčio (Old Town) gatvėmis ir beieškodamas Svithio klubo, klausė, kodėl lietuviškosios Alice Stephens dainininkės sugalvojo švęsti savo 25 metų veiklos jubiliejų taip toli nuo mums įprastų parengimų vietų? Tačiau priejūs prie bronzinių pastato durų ir įžengus vidun, abejonės išsisklaidė. Tai švedų chorinės organizacijos buveinė, įrengta ir dekoruota su šiai tautai įprastu geru skoniu ir elegancija. Pasidarė aišku, kodėl Alice Stephens dainininkės pasirinko šią vietą. Pasipuosisios ilgomis sukniomis, jos priiminėjo atvykstančius svečius, kiekvienam prisegdamos po baltą gėlę. Tokie Alice Stephens dainininkės visada būdingoje jaukioje ir šiltoje nuotaikoje buvo praversta ir visa jubiliejinio koncerto - banketo programa.

Iškilmes atidarė dainininkių pirmininkė Jonė Bobinienė, pakviesdama jėzuitų provinciolą tėvą Bruno Markaitį perskaityti invokaciją. Gražiai krito akin, kai tiek ponia Bobinienė, tiek banketo vedėja Aldona Daukus, nežiūrėdamos, kad dalis pačių dainininkių yra ne lietuvių kilmės, o ir likusios beveik visos yra jau Amerikoje gimę, tekalbėjo tiksliai lietuviškai. Šio gražaus pavyzdžio paskatinti ir likusieji negausūs kalbėtojai negaišino laiko ir kantrybės savo kalbų daugiau ar mažiau vykusiais vertimais, nepaisant, kuria kalba jie kalbėjo. Gal tikrai jau laikas būtų patikėti, kad Amerikoje gimę lietuviai bent supranta savo tėvų kalbą, o naujieji ateiviai jau turėjo pakankamai laiko išmokti susiprasti čia buvusiems. O jei ir pasitaikė vienas kitas kurios kalbos nemokas, esu tikras, kad jis turėjo pakankamai kaimynų, pasirodusių pavertėjauti.

ALGIS ŠIMKUS

Po trumpos oficialiosios dalies ir nuotaikingų švedų piečių įvyko vakaro muzikinė programa. Jubilietė Alice Stephens nuo pat savo muzikinės veiklos pradžios gerai žinoma savo atsidavimu ir meile lietuviškai dainai. Jos pačios žodžiais, per visus savo grupės 600 pasirodymų ji vis neapsiejo be lietuviškos dainos, nežiūrint, kokiai publikai buvo dainuojama. Jos repertuare rado vietos ne tik trumputės liandies dainelės, bet ir gerokai komplikuoti lietuvių kompozitorių didesni kūriniai. Trūkstant veikalų moterų balsų sąstatui, ji viena pirmųjų mūsų tarpe pradėjo pritaikyti solo ar mišriam chorui parašytas dainas savajai grupei, dažnai šiam darbui pasitelkdama Vlado Jakubėno ir kitų kompozitorių patyrusias rankas. Ji nesustingo aštuoniakčių ir "garantų" dainelių rutinoje. Metų bėgyje Alice Stephens dėka Amerikoje pirmą kartą išvydo scenos šviesą daug V. Jakubėno, J. Gaidelio, B. Markaičio, Stasio Šimkaus ir kitų lietuvių kompozitorių kūrinių, kurių neįsivaizduojame, kad dalis pačių dainininkių yra ne lietuvių kilmės, o ir likusios beveik visos yra jau Amerikoje gimę, tekalbėjo tiksliai lietuviškai. Šio gražaus pavyzdžio paskatinti ir likusieji negausūs kalbėtojai negaišino laiko ir kantrybės savo kalbų daugiau ar mažiau vykusiais vertimais, nepaisant, kuria kalba jie kalbėjo. Gal tikrai jau laikas būtų patikėti, kad Amerikoje gimę lietuviai bent supranta savo tėvų kalbą, o naujieji ateiviai jau turėjo pakankamai laiko išmokti susiprasti čia buvusiems. O jei ir pasitaikė vienas kitas kurios kalbos nemokas, esu tikras, kad jis turėjo pakankamai kaimynų, pasirodusių pavertėjauti.

siekti naujų kelių mene priveda tik prie merdėjimo ir nuosmūgio.

Alice Stephens dainininkės neapvydė ir savo jubiliejinę programą. Iš dešimties išpildytų dainų, kurios buvo specialiai parašytos šiam vakarui ir buvo išpildytos pirmą kartą. Nauja melodijos linija su įvairuojančiu akompanimentu nuskambėjo Fausto Strolio "Vai nedvelk, vėjel". Leonardas Šimutis įvilko J. Baltrušaičio eilėraštį "Be rūpesčio" ir muzikinį rūbą su jam būdinga lyriška melodija ir kvartos intervalais charakteringa harmonija. Vladas Jakubėnas šiam koncertui pateikė naują versiją savo populiarios dainos "Daug turėta mylimųjų", vietomis įdomiai panaudodamas buvusio piano akompanimento dalis chorui, pritarusiam solistei Kristinai Bartulienei, kuri įsijautusiai atliko solo partiją. Ši meistriskai aranžuota daina puikiai skambėjo ir susilaukė išskirtinių klausytojų ovacijų. "Vilniaus varpų" autorius Bruno Markaitis, SJ, šį kartą koncertui dovanavo naują dainą "Ant vakaro uolos" (žodžiai Brazdžionio). Šis kūrinys pasižymėjo melodingu balsų vedimu, išbaigta kompozicine technika, ir reto grožio polifoniniu epizodu, kuris, labai gaila, nebuvo plačiau išvystytas. Jono Zdaniaus "Mergaitė", nors ir ne šiam koncertui rašyta, buvo padainuota pirmą kartą, pritaikant ją moterų balsams.

Likusioji programos dalis susidėjo iš senesnių dainų, kurios pereinę 25 metų bėgyje buvo publikos labiausiai mėgiamos ir buvo daugiausia dainuojamos. Jas darniai išpildė rinktinių dainininkių oktetas, susidedantis iš G. Macytės, G. Mažeikienės, J. Milleriūtės, A. Giedraitienės, E. Zapolienės, L. Nakutytės, J. Ayson ir J. Bobinienės.

Šiam seniausiam Amerikoje įsikūrusiam ir tebegyvuojan-

Pirmo spalvoto lietuviško filmo išėjimoje premjera

(Atkelta iš 2 psl.)

Kaip sutiko "Aukso žašį" mūsų jauniausioji publika? Ar ji buvo jiems suprantama, kaip močiutės pasaka, ar nesuprantama, pastyrusi ir nelanksti, kaip svetima kalba poezijoje, išversta nesuprantamai? Trumpametražinis filmas, pasirodo, rado vėslią dirvą jaunųjų žiūrovų tarpe.

Užklaustas vienuolikmetis Raimondas Lapas, 6 skyr. mokinys, ar patiko, be jokio delsimo, išsrovė:

— Labai patiko.
— Kodėl?

— Kad lietuviškas!

Net palygindamas su "Mary Poppins" ir "My Fair Lady" (jo mėgiamiausias), pirmenybę atidavė "Aukso žašiai".

— Kad "Mary Poppins" per daug kartūnška!

Jis ir art sis mėgiamiausias išsivirino — tą seną žmogų šimto metų ir keturių, o paskui — patį aukštinę žašį.

Kita žiūrovė — Rūta Augiūtė, 13 m., 8 skyr. mokinė, irgi džiaugsmingai pareškė, kad labai patiko. Piktis geriausiai iš visų, nes toks idomus. O po juokdarso — tai Samanėlė. Tokia mela ir įtikinanti.

čiam lietuviškos dainos koncertiniam vienietui tegalime kartu su visais vakare dalyvavusiais svečiais palinkėti ir toliau nepailsti, skleidžiant lietuviškąją dainą, o poniai Alice Stephens dar ilgus metus vesti savo dainininkes į įprastą kuklios ir kultūringos lietuviškos kelių.

Dabar "Auksei žašiai" lintonai aplankyti visas lietuviškas kolonijas išėjimoje, apskrisi visas lietuviškas mokyklėles, kad neliktų nė vieno, nemačiusio pirmojo lietuviško spalvoto filmo, liudijančio išėjimo tvirtą ryžtą, kai širdys ir rankos siekia nepasiekiamo.

• Kauno Politechnikos institutas palaipsniui kelsis iš miesto centro už Mickevičiaus slėnio, kur statomos specialios patalpos fakultetams ir bendrabučiams. Tas "studentų miestelis", užimsias iš viso 64 hektarus ploto. Kitas toks "studentų miestelis" Kaune yra Žemės ūkio akademija, įsikūrusi Aleksoto pakraštyje, buv. Noreikiškių dvare. (E.)

Request Records -- PLOKŠTELĖS

Naujausios ir geriausios ilgo grojimo autentiškos lietuviškos plokštelės.

Nepasitenkinkit pakaitalais.

Reikalaukit Request firmos.

Kreipkitės į savo apylinkės krautuves, arba rašykite:

REQUEST RECORDS, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y.

DEKORAVIMAS

IS VIDAUS IR IS LAUKO

Kilimai ir apmušti baldai valomi.
J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

Stirbis Fuel Oils

Aliejus virtuvei ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"

Tel. HEmlock 4-6264

PETER STIRBIS

6741 So. Maplewood Ave
Chicago, Ill. 60629

BANGA

TV - Radio - Stereo

Pardavimas ir taisymas

2740 W. 63rd Street

Tel. - 434-0421

P. Rudėnas — K. Šimulis

Sėkmingai darančią biznį ir aptarnaujančią
lietuvių virš 40 metų

Kai ruošiate planus ateičiai, turėkite galvoje
kaimynystėje esančią finansinę įstaigą —
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Turtas virš
\$50,000,000.00

KURIOJE JŪSU, KAI TAUPYTOJO, pinigai yra geriausiai apsaugoti ir neša jums papildomas pajamas.

- **PRAKTIŠKA** — galite taupyti bet kokią sumą bet kurio laiku, pagal jūsų taupymo planą reikalaujant.
- **PELNINGA** — didesnis negu vidutiniškai mokamas dividendas du kartus į metus pridodamas prie jūsų sėkmingos lėšų lengviau siekti tikslų.
- **PARANKI** — vieta patogiai ir seniai įvestas taupymo pastu skyrus leidžia dar daugiau sutaupyti.
- **SAUGI** — nes visos santaupos iki \$10,000.00 apdraustos valstybinės JAV valdžios įstaigos.
- **KAI NAMŲ PIRKĖJAS** Jūs galite gauti paskolą pagal savo reikalavimus ir paruoštą biudžetą.
- **NAMA GREIČIAU ĮSIGYSITE**, nes mūsų paskolos leidžia greičiau išmokėti skolas ir tapti savininku.
- **ISIGYSITE JI LENGVIAU**, nes mūsų į nuomą panašūs mėnesiniai išmokėjimai apima paskolą, nuosimčius ir kitus mokesčius.
- **ISIGYSITE JI BE RŪPESČIŲ**, nes kaimynystėje esanti draugiška mūsų įstaiga yra pasiruošusi jums patarnauti.

Savo nariams turime pilną patarnavimą:

- Bonai mokslui baigti
- Paskolos namams
- Kalėdų Klubas
- Atostogų Klubas
- Šeimos apdrauda
- Notaro patarnavimas
- Visokių rūšių apdraudos
- Nemokamas kambarys susirinkimams
- Mokame čekius ir duodame nariams specialius Money Orderius
- JAV pašto ženklai
- Parduodame ir išperkame JAV bonus
- Du dideli kiemai automobiliams pastatyti
- Vokai taupyti paštą
- Saugios depozitų dėžės
- Keleivių čekiai

JOHN PAKEL
Chairman of the Board

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue

Tel.: GR 6-7575

VALANDOS:

PIRMADIENI . . . 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
ANTRADIENI . . . 9:00 A.M. — 4:00 P.M.

TREČIADIENI visą dieną uždara.

KETVIRTADIENI . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
PENKTADIENI . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SEŠTADIENI . . . 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

LIGONINĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

ras. Tai yra kraujujė... Pone teisėjau, — ir jo balsas pasidarė ryškus — tai melas... melas... aš jos nemušiau... Bet atleidžiu jai... taip pat atleidžiu ir tamstai, pone teisėjau... — Nutilo. — Gerai padarei, gerai padarei, ją atnešdama... Nositė kaip mano, visiškai tokia... tačiau akys!.. Josios akytės gražesnės už dangaus žvaigždes!..

Dabar jo žodžių jau nebebuvo galima suprasti, alsavimas tebuvo ilga aimana, savotiškas šnypštimas, kuris kas kartą ėjo silpnyn.

Kai budintis slaugas sugrįžo su daktaru. Numeris 13 jau buvo miręs. Daktaras pasitenkino patikrindamas mirties faktą ir išrašydamas liudijimą. Atėjo tarnai jo išnešti į lavoninę, ir Faustas su Karoliu jį lydėjo iki durų. Po to išsiskyrė, neištare nė žodžio.

Staiga Karolis pradėjo verkli. Smarkus siaubas, bausis tuštumos jausmas apvaldė jį. Pasijuto kaip vienišas medelis, nukirtus jį globojusį didelį medį.

— Aš bijau... bijau. Atleisk, pone Faustai, atleisk...tačiau duok man savo ranką.

Ači lovos stovėjo greta, ir Faustas pagriebė jo ranką.

— Nurink, sūnau, aš esu čia.

Ir iš jo pirštų tekėjo stebuklinga srovė, atstaičiusi ramybę ir teikusi nenugalimo saugumo jausmą. Numeris 13 buvo teisus. Jame glūdėjo jėga, jėga, kurios jis pats nežinojo. Jai pasireikšti reikėjo tos nusizeminimo ir kančios maldynės. Buvo reikalingas tas sąlytis su skurdu, su liga ir su mirtimi, kad galėtų visa tai išryškėti. Dabar jo gyvenimas įgavo prasmę. Jame glūdėjusi jėga turėjo būti išnaudota, ne egoistiškai, kaip darė ligi šiol, bet tos kenčiančios, nugalėtos paaukotų aukų daugumos naudai. Jo sąžinėje nuaidėjo pergalės rikšmas, ir pirmą kartą joje prabudo gražus ir bausis pareigos įvykdymo supratimas.

Karolis, įsikibęs į jo ranką, užmigo, ir drovi priešausio šviesa jau nebeatrodė niekinga nei tragiška. Iš gulinių kūnų sklido žmoniškumo srovė — to kenčiančio žmoniškumo, kurio tiek metų jis nepastebėjo ir tik dabar tesuprato ir pamilo.

Tada patylomis, su dievišku jausmu, užtvindančiu jo sielą, pakartojė priesaiką, kurią buvo davęs Numeriui 13:

— Pasižadu viską padaryti jiems...

Išvertė P. Gaučys

KAI ŽMOGUS PASKĘSTI KNYGŲ JŪROJE

Ispūdžiai iš Frankfurto knygų mugės

Vakarų Vokietijos Frankfurto miesto bibliotekos vedėjas prof. Aepfeleimer tvirtina, kad modernūs žmogus negalės apsieiti be poros tūkstančių knygų. Gyvenimo problemos, anot profesorius, dabarty pusėtinai pailios, ir niekas jų savomis jėgomis nebeįstengs nugalėti. Tikslai knygose galima atrasti gyvenimo ir mokslo išminties, tikslai knygos yra kardais atrišti Gordėjaus mazgus.

Pastaraisiais laikais tiek daug rašoma ir leidžiama knygų, jog atrodo, kad kas nebūtinai ko veikti, nebent rašyti knygas. Knygynų lentynose tiek prikimta visokių knygų, jog elinis skaitytojas neretai pasijunta bejėgiu pasirinkti sau tinkamą leidinį. Čia dažnai bejėgiai ir knygynų tarnautojai. Atrodo, kad mokslo knygos — knygologija bręsta gana lėtai.

Jeigu didesnieji knygynai dažnu atveju yra mažos knygų parodos, tai pravartu kartais sugabenti visų knygynų knygas jau visai rimton parodon. Vokietijoje tam reikalui rengiamos Frankfurte kasmetinės knygų mugės. Atsiveria plačios salės viso pasaulio knygnešiams. Kaip tik tose pačiose salėse, kur rengiamos automobilių, lėktuvų, įvairių mašinų parodos, bandu įspilietinti ir knygos. Sakau, bando, nes knyga dar ir dabar ne visiems savaime suprantamas reikalas. Daugis savo širdyje pastato greičiau garą, negu knygų lentyną. Taip jau yra ir pačioje „poetų ir mastytojų“ šalyje Vokietijoje.

Vokiečių statistika gana niūriai byloja apie vokiečių ir knygą. Štai duomenys: 1. dvilika milijonų suaugusių vokiečių (kas trečias suaugęs) nebūtinai knygų, įskaitant ir bibliją, 2. dvilika milijonų suaugusių nebeatsimena, kada pirkė knygą ir nebeori knygoms mėti jokių pinigų, 3. du trečdaliai visų suaugusių nebežino vieno gyvo ir kuriančio rašytojo, 4. dvidešimt penki milijonai vokiečių norėtų paskaityti, bet... neberanda tam laiko ir 5. tik dešimt milijonų skaito, nors ir jų laikas pusėtinai ribotas.

Televizijos komentatoriaus, patieses minėtus davinčius, ir klausia: kas tad skaitys 150,000 knygų parodos? Kam jos parasytos? Kam?

Aplankiau minėtą knygų parodą. Protekinius lankiau, nes norėjau visus stalus pamatyti, pasigėrėti visų šalių dvasios kristalais. Protekinius lankiau, nes išstas penkis valandas septyniuose milžiniškuose salėse. Sunku net įsivaizduoti, kiek ten leidyklų vien tik iš Vokietijos, o ką jau bekalbėti apie kitas — iš plataus pasaulio. Vieną kitą pavarčiau, išgilinau, susižavėjau. Žavėtis buvo kuo, jei ne pačia knyga, jos mintimis, tai bent viršeliais. O kokie išradinai leidėjai! Kiek ten meno sukaupia, kiek spalvų nepagaileta! Iš vieno leidėjo išgirdau, kad knygos dažnai brangios todėl, jog jų prabanga kelia kainas. Dažnai, anot leidėjo, knygos aplankas brangesnis už pačią knygą.

Grįžtu vėl prie vokiečių ir jų aimanų apie savo romanus. Minėtas komentatorius skaudžiai atsiduso, palietęs romanų moterims. Nieko ten naujo, senas šablonas. Moterys ir dabar laukia princų, kurie išgelbėtų vieną kitą iš pilkos kasdienybės ar virtuvės. Laukiamai princui ne piemenų ar persirengusių niekėdėjų pavidale, bet moderniuose automobiliuose, su storomis pinigėmis bei versliškais saavybėmis. Moterų romanams nieko brandesnio modernieji laikai neįkvėpė. Tad ar moterys lieka

nebrandžios, ar tokie joms rašai?

Žymiai pažangesni „krimi“... Jau pora dešimtmečių pasukta nauju keliu, paliekant praityje klasikinių kriminalinių knygų autorių Walles. Modernieji kriminalinių romanų autoriai nagrinėja patį nusikaltėlį, jo motyvus, galvoseną, asmenį ir pan. „Krimi“ tampa psichoanalizės mažutės paskaitėlės.

Jeigu vokiečiai nesižavi knygomis, yra kalta pati mokykla. Joje vaikai ir jaunimas, susidūrę su reikalo knyga, su sausa mokslo literatūra, nepameta prietaro, jog visa literatūra tokia. Nežinau kitos pasaulio tautos, kuri savo mokyklų sistemoje taip koneveiktų kaip vokiečiai. Mat, pastaruoju metu susigriebė, jog jau esą toli kaimynų pedagogikoje pralenkti. Ir pralenkti todėl, kad „Made in Germany“ apakinti, nerado reikalo pasižvalgyti kaimyninij. Dabar susigriebė, kuria įvairiausias komisijas kelti mokslo lygiui, reformuoti mokykloms, kad tik suspėtų žengti avangardą. Nenuostabu, kad nemaža kaltės suversta sausiai mokyklai, nei pedagogikai. Ar pavyks, parodys pats gyvenimas ir negailingia kultūrinė konkurencija.

Skubėjau parodoje ir todėl, kad atrasiau lietuvišką stalą ar vitriną su savomis knygomis. Paeisoti teko ilgokai. Ilgokai truko išsiveržti iš prancūzų, anglių, amerikiečių suvežtų tiesiog bibliotekų. Pagaliau atsidiūriau tarsi „paas savus“... USSR. Ir ką? Nudžiūgau? Anaipol. Sovietų Sąjungą atstovavo tarptautinės knygos vienas vokiečių knygynas, išstas vos keliolika knygų. Kaip veikalai? Daugiausia moksliniai. Kaip knyga? Gailėjau, pradėjus nuo laisvojo pasaulio prabangiško išleidimo knygų, nes čionai pasijutau lyg vergų prekyvietėje. Prastas apipavidalinimas, pakulinis popierius ir priklaus dazų dvokimas. Veikalai gal ir be priekaištų, brandumo nepasigesi, bet vakariečiams įprasto knygos pristatymo su žiburiu nerasi. Gal sovietai todėl ir nemėgino varžytis su prabanga ir skonį pamėgusiais vakariečiais, o rodėsi tik tarptautinės knygos vokiečių knygyno rėmuose, jau iš praetis parodų patyrimo ge-

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PROspect 8-9533

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilmnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

Pakrantė Chicagoje 1963 m.

Nuotr. Alg. Kezio, SJ

rai žinodami, jog čia nieko nesužavėsiu savo biednyste.

O lietuviškasis stolas ar vitrina? Kiek ten mūsų knygų? Radau gal dešimtį leidinių. Lietuvių liaudies meno, drabužių ir pan. keli stambūs leidiniai ir sovietišku masteliu, gana prabangiškai išleisti, nors, palyginę, apipavidalinimas gana kuklus, nei knygoje, nei aplankuose jokie kreidinio popierio, o ant pakulinio dažai atrodo nušute. Šalia šių veikalų kaimynystėje vargo pora plonų romaniukų ir brošiūrinių apimties vaikams eilėraščiukai. Tai ir viskas. Panašiai suspaudė širdį ir ne vienas baltiečių, bandžiusiam pasiguosti tolimos tėvynės, tegul ir komunistine, spauda.

Stebėjau porą latvių, kurie pečišiais susispaudė, lyg ką slėpdami, sklaidė Rygos miesto grožybės ant sovietinių pakulų. Vakarose neįsivaizduojama, kaip galima būtų drįsti pristatyti meno reprodukcijas ar menišką nuotrauką ant pakulinio popieriaus. Vilniaus radijas mėgsta pasididžiuoti įvairiausiais laimėjimais, rašytojais, raštais. Mėgsta nuteikti užsienio lietuvių tėvynės gerbūviu ir prabanga. Gaila, kad parodoje nieko iš Vilniaus nebuvo!

Kiek prikandęs lūpas pasukau atgalios į Amerikos ir Kanados skyrius. Sakau, tenai tai

aptiksiu savos spaudos. Tenai gi kasmet premijuoją lietuviškus veikalus, tenai ir svetimomis kalbomis lietuviškas genijus prabyla, tad tikrai Frankfurte atrasiu lietuvišką „Lux ex Occidente“. Bėgiojau, lanksčiau, skubėjau ir kitų klausinėjau... Nieko. Nieko. Nieko.

Aš tebesu tik paprastas ir naivus laikraščio skaitytojas, ieškinėjas progų pasididžiuoti savo tautiečiais tarptautinėse arenose. Džiaugiuosi kiekvienų savųjų prasimušimu pasaulio kultūroje. Iš Frankfurto pasaulinės knygų parodos grįžau nesidžiaugdamas. kjd

SKANIAUSIAS
Atkreipkite dėmesį į visose valstybėje pri-
pažintą kokybės simbolį.

užtarnautą tikro importuoto

LENKIŠKO KUMPIO

Pagėdintiame visur dėl
aukščiausios jo kokybės ir
nepaprastai puikaus sko-
nio. Įpakautos lengvai at-
daromos nuo 2 iki 12
svarų skardinėse.

Žinomas garsiais savo
vardais

**ATALANTA, KRAKUS
IR POLO.**

Reikalavimai tikro im-
portuoto lenkiško kumpio
— saugokitės pakaitalų.

POLISH HAM

**JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR**
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposytorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krovėvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.
NEW YORK 3, N. Y.
NEWARK, N. J.
SOUTH RIVER, N. J.
UTICA, N. Y.
FARMINGDALE, N. J.
PHILADELPHIA 23, PA
ALLENTOWN, PA
ROCHESTER 5, N. Y.
LOS ANGELES 4, CAL
CHICAGO 22, ILL
BALTIMORE 31, MD
BUFFALO 12, NEW YORK
DETROIT 12, MICH
HARTFORD 6, CONN
JERSEY CITY, N. J.
SYRACUSE 7, N. Y.
CLEVELAND 13, OHIO
HAMPSHIRE, MICH
SO. BOSTON, MASS
TRENTON 10, NEW JERSEY

1530 BEDFORD AVE.
78 SECOND AVENUE
314 MARKET STREET
46 WHITEHEAD AVENUE
963 BLEECKER STREET
FREEWOOD ACRES
631 W. GIPARD AVENUE
126 TILGHMAN STREET
358 HUDSON AVENUE
107 SO. VERMONT AVENUE
1241 NO. ASHLAND AVENUE
1900 FLEET STREET
701 FILMORE AVENUE
11601 JES CAMPBELL AVENUE
643-47 ALBANY AVENUE
503 GROVE STREET
1200 SOUTH AVENUE
1028 KENILWORTH AVENUE
11339 JES CAMPBELL AVENUE
386 W. BROADWAY
152 DEUTZ AVENUE

IN 7-6466
OR 4-1540
MI 2-2452
CL 7-4320
RE 2-7476
363-0444
PO 8-4507
HE 3-1654
232-2942
DU 5-0550
HU 6-2818
DI 2-4240
TO 8-0206
CH 7-5164
HE 5-6368
GR 3-9746
PR 1-0696
TO 8-3666
AN 8-1120
EX 2-0306

ŽVILGSNIS Į LITERATŪRĄ

Džiaugsmas, ar tik vištos susirūpinimas ir neprieinamas vandenys plaukiančiais ančiukais?

„Bėga laikas, keičiasi problemos“, — rašė lapkričio 21 d. „Tiesoj“ literatūros kritikas J. Lankutis, ryšium su numatomu Lietuvos rašytojų suvažiavimu, kurio Vilniuje nebuvo nuo 1958 metų. Visada su sirūpinę, kad rašytojai — „sielų inžinieriai“ savo kūryboje atitiktų komunistų partijos interesus, svarsto, kaip ir ką jie turės rašyti akivaizdų vykstančių pasikeitimų ir naujųjų dabartinę Lietuvos visuomenę.

Prisiminę, kad praėjus „kulto“ (t. y. Stalino) laikams, Lietuvos rašytojuose įsivyravęs optimistinis įsitikinimas, jog gyvenime turi nugalėti teisybė ir žmoniškumas. Bet dabar, esą, pradėdame susimąstyti — ar neišsibai-gė tas užtaisas, kuris buvo suklejęs minėtą sąjūdį, ar nepriebrando reikalas ieškoti meninei kūrybai kažkokių naujų gyvenimiškų postūmių ir idėjų.

Spėliodamas, kad ateityje, gal būt, gims geresnių kūrinių apie netolimos praeties reiškinius (tai yra, apie pergyvenimus teroro sūautėjimo metu), kritikas viliasi, kad rašytojų kūryba „kaups sa-vyje ir tą naują, ką gyvenimas in-ša šiandien“.

Nesiangauzodamas, atsargiai kri-tikas spėlioja: „Nauja bene bus tai, kad tarybinės visuomenės vysty-mosi dėsningumai pasididė žymiai sudėtingesni ir apima daugelį to-kių reiškinų, kurie tiesiogiai nebe-susisieja nei su buržuazine praei-timi, nei su „kultu“. Mes neturime ir, žinoma, negalėsime turėti jokių statistinių duomenų apie tai, kaip per pastarąjį dešimtmetį išaugo pro-gresyvosios visuomenės jėgos, kiek turime tarybinio patriotizmo, komu-nistinio kilniadvasiškumo pavyz-džių, kaip išaugo jos žmogiškasis pilnavertiškumas, kaip išsiskynio

gyvenime nauji komunistinės mo-ralės ir etikos principai“.

Neapčiuopdamas, kiek Lietuvos visuomenę įsivyravo idealizuota ko-munistinė dvasia, kritikas ir kitko nepajėgia apskaičiuoti, būtent, — „kiek per tą laikotarpį atsirado skeptikų ir niurgzių (ir Goebbel-sas savo laiku tuo pačiu sielojosi Hitlerio režimo laikais, E. red.)“, nu-sivylusių bet kokiais visuomeniniais idealais ir idėjomis, kiek per tą lai-ką gimė naujos „šiuolaikinės“ mies-čionijos, kuri iš tarybinės ekonomikos ir kultūros tiekiamų produktų meliai pasiglemžia tai, kas tinka jos saloniui greta importinio asorti-mento“.

Vienas dalykas tačiau padėtyje nesusivaikščiam kritikai aiškus: „O koks margas, diferencijuotas

yra naujas, dabar į gyvenimą žen-giantis jaunimas! Tai!“, — mano Lankutis, — „tur būt, viena opiau-sių problemų“.

Ta problema, matyt, kyla iš to, kad vien iš partijos instrukcijų iš-mintį semiantieji „sielų inžinieriai“ nebesudoroja su jaunimu, nes, kaip toliau J. Lankutis dėsto, — „Naujoji karta turi didelių kultūri-nių pranašumų. Ji įgijo geresnį iš-silavinimą ir gilesnes specialybės ži-nias. Ji išmoko užsienio kalbų ir tu-ri dabar didesnes galimybes pažin-ti, kaip gyvena visos pasaulis. Ji go-džiai seka šiandien kur kas labiau prieinamą šiuolaikinę užsienio šalių literatūrą ir meną, nekaltant apie visų sričių klasiką. Visa tai savaip formuoja jaunosios kartos davinius, interesus, požiūrį į esminius gyveni-mo klausimus“.

Gal džiaugdamasis tuo reiškiniu, ar greičiau vištiškai susirūpinęs ir neprieinamus vandenys plaukian-čiais ančiukais, literatūros kritikas (Nukelta į 6 psl.)

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETOS

\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.
TALPA — 350 SEDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

DECEMBER — GRUODŽIO 9, 10, 11 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$5.29
MEISTERBRAND V. S. O. P.		
IMPORTED GERMAN BRANDY	Fifth	\$4.89
DE PERRIER NAPOLEON BRAND IMPORTED		
FRENCH BRANDY	Fifth	\$3.29
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.	Fifth	\$4.89
RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED		
Dry or Sweet	30 oz. Bottle	\$1.29
DE KUYPERS Creme De Menthe, Creme		
De Cacao or Peppermint Schnapps	Fifth	\$2.79
CHERRY MARNIER LIQUEUR	Fifth	\$6.49
COFFEE SOUTHERN LIQUEUR	Fifth	\$4.59
POPULAR BRAND OF 86 Proof, 6 year old		
CANADIAN WHISKY	Fifth	\$4.39
HAMMS BEER 12—Pak—12 oz. Cans		\$1.95;
24—12 oz. Cans	Case	\$3.69

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Taisydas ir mdsų SEPECALYBĖ VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western Pros. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

4192 Archer Avenue * Chicago, Illinois 60632 * VI 7-1140

Dail. Kazimieras Zoromskis tarp parodos lankytojų Philadelphiaje. Jo paveikslų paroda vyko ten lapkričio 20-28 d. Nuotraukoje — Vytautas Volertas, Jonas Puzinas, Jonas Stelmokas, K. Zoromskis, Alfonsas Jurskis, Balys Raugas ir Antanas Juzaitis.

Naujam žygiui besiruošiant

PAULIUS ŽICKUS

Lietuvių Enciklopedijos leidimas jau visai prie pabaigos. Čia atliktas didelis ir sunkus darbas. To nepadarė, net gyvenant laisvoje Lietuvoje. Tai tik didelis ryžtas leido Juozas Kapočius ir redaktoriai, padedant keliems tūkstančiams po pasaulį išsiblaškiusių lietuvių, galėjo atlikti šį milžinišką darbą. Dabar jau ir didieji skeptikai tai pripažįsta. Ir vėl! Ir vėl LE leidėjas Juozas Kapočius ryžtasi naujam, nemažiau svarbiam, o gal net dar svarbesniam žygiui — Lituanistinės Enciklopedijos anglų kalba išleidimui.

Apie Lietuvą ir lietuvių sveltumomis kalbomis iki dabar rašė ve k išimtinai nelietuviai. Ir, žinoma, dažniausiai mums nepalankia, iškraipyta prasme. Lietuvos ir lietuvių veidas svetimosse bibliotekose yra kur kas nepilnas, netikslus, tendencingas. Jeigu pajėgsime išleisti kelių tomų lituanistinę enciklopediją anglų kalba ir pajėgsime įpiršti ją ir įpilietinti universitetų ir kitose viešose bibliotekose ne tik Amerikoje, bet ir daugelyje kitų kraštų, tai bus atliktas milžiniškas darbas. Šiam darbui reikalingi ir mecenatai. Jie reikalingi, kad parentų ši darba pinigais ir net savo įtaka. Rėmimo būdų yra įvairių. Galima užprenumeruoti anglų kalba enciklopediją savo pasirinktai institucijai ar net mokslo žmogui. Jau turime nemažai lietuvių, dirbančių svetimuose universitetuose. Jie galėtų įpiršti patiemis universitetams įsigyti šią enciklopediją. O taip pat mūsų pačių augantis ir mokslus einantis jaunimas galės ją naudotis, o tuo pačiu ir savo raštais atitaisinti kitų iškreiptą mūsų tautos tikrąjį veidą. Šios enciklopedijos paskirtis yra labai didelė ir svarbi.

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius pasikvietė Bostone gyvenančius lietuviškos spaudos žmones ir pasidalijo šio naujo didžiojo rūpesčio reikalu.

Mintis leisti lituanistinę enciklopediją anglų kalba esanti sena. Kultūros kongresas, Vyčių seimas, Tautinės sąjungos seimas ir daugybė asmenų spontaniškai pritarė jos reikalingumui ir leidimui. Tačiau vien pritarimo neužtenka. Reikia pinigų. Jos leidimo reikalu jau išsiuntinėta ir siuntinėjami laiskai LE ir kitų šios leidyklos knygų prenumeratoriams, prašant konkretaus pritarimo — prenumeratos. Taip pat bus iškomu būdų pasiekti visus lietuvių. O kai bus išleistas pirmasis šios anglų kalba enciklopedijos tomas, bus paruoštas gražus prospektas ir su juo kreipiamasi ir į svetimuosius. Į išsiuntinėtus laiškus jau gauta daug atsakymų. Laikė 4 dienų nuo pirmųjų laišku išsiuntimo gauta 50 prenumeratorių, o kai

kurie iš jų jau ir apmokėjo už visą prenumeratą. Kas charakteringa, kad anglų kalba enciklopedijos prenumeratorių pavardės tos pačios, kaip ir LE, tik jų vardai kiti. Reiškia, ateina jauna generacija. Iš jų nemažai skaicius jau studentų.

Kai bus aiškus nors ir minimalus pritarimo prenumeratorių skaicius, tada bus galutinai tariamasi ir su redaktoriais, vertėjais bei kalbos lygintojais — stilistais. Dalis iš jų rašys angliškai, o dalis lietuviškai. Reikės tekstus versti ir visų kalbų lyginti.

Formatas bus panašus kaip ir LE. Kiekvienas tomas apie 608—640 puslapių. Labai gero popieriaus, kietais viršeliais ir gražiai įrišta. Viso bus 6 tomai.

Neparduodama nė už 6 milijonus dolerių. Šio Leonardo da Vinci paveikslas savininkas Liechtensteino kunigaikštis Pranciškus Juozapas II atmetė pasiūlymą parduoti jį už 6.000.000. Tiek už jį siūlė amerikietis pramonininkas Norton Simon, kuris praėjusį pavasarį paveikslą varžytinėse Londone 2.000.000 dolerių sumokėjo už vieną Rembrandto darbą.

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atidaro nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVGA ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

S V A R B U

DOVANOS ŠVENTĖMS

per

PODAROGIFTS, INC.

PARINKITE DOVANĄ SAVO GIMINĖMS:

220 Park Av. So. (18-tes g-vės kamp.), New York, 10003; Ph. 228-9547
SVENČIŲ SEZONUI. Specialiu susitarimu su V/O VNEŠPOSYLTORGU ir pagal tam tikrą patvarkymą, patikrinamas, LAIKU pristatymas užsakytų dovanų Jūsų giminėms U.S.S.R. tiesiog į namus.

Neatidėliokite rytojais dienai. Aplankykite mūsų parodine salę, kurioje rasite pavyzdžių dovanoms. Pareikalaukite mūsų iliustruotų katalogų.

PARINKITE DOVANĄ SAVO GIMINĖMS:

Automobilai, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skaitiniai mašinos, siuvamos mašinos, foto aparatai, radijo prietaisai, transistorai, muzik. bejaujai akordijonai laikrodžiai ir kitos pramonės prekės — šieirbiniai.

Ivairiausios rūšies gražūs audiniai ir kitokie rusų dirbiniai nepalyginamai žemomis, atpigintomis kainomis.

Salkai, Orenburgiškos pūkinės ir vilnonės skarotės spalvoti užtiesalai, lininės staltiesės, Minko ir natūralios karakulinės kepurės. Kaproninės kojinės ir daug kitų prekių.

Didelis pasirinkimas maisto siuntinių, delikatesų ir kitų vyno, degtinės gaminių.

ATSIEMINKITE: Jūsų dovanos be jokių primokėjimų, maito ir neribotame kiekyje pristatomos giminėms užsakius firmoje:
PODAROGIFTS, INC.
Vienintelė Vnešposyltorgo Atstovybė Amerikoje Jūsų Dovanų Užsakymams

Visų tomų kaina \$90. Čia pagrindu imamas mažiausias prenumeratorių skaicius ir pačios mažiausios išlaidos. Iš atsakančių laiškus, kai kurie prašo sumuoti kainą bent pora dolerių tomui, o dauguma sutiktų ir su šoka ar net ir didesne kaina, kad tik vispusiškai gerai leidėrys būtų paruoštas ir išleistas. Jie aiščiau leisią panašią sąve enciklopediją, kurios kaina bus \$37.50 už tomą. Taigi net daugiau negu dvigubai už mūsų.

Leidėjas tikis kiekvieno savo pradėtu darbu. Panašiai būvė LE pradedant. O dabar vilti žadą pirmieji pritarimai. Tačiau didelis ir sunkus darbas dar prieš akis. Bandysias lan-kyti lietuviškas kolonijas ir visur ieškoti asmeniškų ryšių tiek su visų organizacijų vadovais, tiek ir su pavieniais asmenimis. Tiesa, ir už LE yra daug neat-sieisusių. Skola siekianti apie 40 tūkstančių dolerių. Leidėjas apeliuoja į juos visus ir prašo skolą išlyginti. Juo greičiau jie atsietis, juo lengviau ir greičiau busias galima pradėti pir-muosius žingsnius naujos ang-lų kalba enciklopedijos leidimui. Apie 300 LE prenumeratorių buvęs nutrauktas enciklopedi-jos siuntimas, kai jie visai ne-mokėjo. Kai kurie iš jų pra-nešė, kad nepajėgia mokėti, kiti žadėję dalimis sumo-kėti, o esą ir tokių, kurie net ir visai neatsiliepė.

Tai tokios LE leidėjo Juozo Kapočiaus mintys.

KAIMAS MOKO MIESTĄ

(Atkelta iš 3 psl.)

Akmens į tvenkinį

Be abejo, būtų labai gera, kad tas atskleidimas būtų saty-rinio žodžio ir jo išpildymo sin-tezė. Tačiau gera ir dėl to, kad visa tai atlieka ne vyresni ir tam tikra prasme patentuoti m-mor'stai, bet jauni akademi-kai. Jie, užuot išstatę save venai ar kitai kritikai, galėtų patogia, ramiai miegoti ir to-liau miesčionėti, kaip tai yra su daugeliu vyresniųjų. Ir miela, kad šie jaunieji akademikai, dauguma turį pelningas profesi-jas ir tuo pačiu visas pagundas į būką miesčioniškumą, yra kaip tik mūsų budintojai iš susnūdi-mo, yra akmens mitytojai į mūsų lietuvišką tvenkinėlį. Ga-lėtų tų akmens mitytojai kartais ir sunkesnių ir aštresnių, kad geriau galėtume matyti, kas yra už mūsų visuomeniško ir asmeniškio fasado, kas vyksta antrajame kaime. Iš antros pu-sės, turi jaunieji vis dėlto bu-dėti, kad patys nepasidarytų valdininkais, o išliktų kūrėjais, nes tada pririnktų dar vieno kaimo. Belinkint tobulėjimo, tenka palinkėti ir nepavargimo. Šie sakiniai gi tebūnie ne tik medum tekanti pagyrų upė, bet ir įpareigojimo botagas.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite
(In case of accident, call)
COUNTRY AUTO REBUILDERS
GR 6-7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkios patalvymai.

BODY AND FENDER WORK
PAINTING, MECHANICAL REPAIR
2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629
Savininkas — MIKAS CESAS

for
farsighted
people

SANTAUPOS

Žmonės, kurie planuoja atei-čiai, paprastai turi vieną ben-drą dalyką — santaupų sąs-kaitą. Sutaupyti pinigai yra tikri pinigai. Sekantį mėnesį, ar po 5 metų, kai reikės jie bus čia. Santaupų sąskaita gali pagerinti jūsų gyvenimą — naujas automobilis — nau-jas namas — ar kėlonės. Pla-nuodami atečiai, padėkite savo pinigų į saugią vietą — DISTRICT SAVINGS.

MAŽESNI MŪS. MORGI-ČIAUS MOKEJIMAI

Jei jūs turit 5 metų, ar net senesni, morgičių, galimas daiktas, jūs galėsit jį perfi-nansuoti District Savings. Yra galimybė sumažinti pro-centą ir padidinti paskolos metų skaicių, taip, kad jūsų mėnesiniai mokėjimai žymiai sumažėtų. Norėdami informa-cijų paskambinkit Jack Joyce, į mūsų paskolos departamen-tą, telef. 254-0104. Mes taip pat duodame namų remonto paskolas nuo \$300.00 iki \$5.000.00 5 metų išsimo-kėjimui. Detalių skamb. į mūsų paskolos departamentą.

"where people
make the difference"

DISTRICT SAVINGS
3430 South Halsted ■ Chicago 60606 ■ Phone 254-0104
A. J. Aukers, President

DRAUGAS, šeštadienis, -1965 m. gruodžio 11 d.

7

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET Tel. — CA 5-7252
MODELI PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS. ORO VESINTUVAI — SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

4½% 5%

current dividend on investment bonus
DIVIDENDU MOKAMA PAGAU VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS. Už 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar šmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmadi., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi., uždyrta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 5 v. r.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATITI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO M. R. NELSON, SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIAI

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

Prisimintina didžioji operos solistė Vladislava Grigaitienė

J. ZILEVICIUS

Jei a. a. Vlada Polovinskaitė - visi buvo apsvaigę Lietuvos ne-Grigaitienė šiandien dar būtų priklausomybės paskelbimu ir gyvyjū tarpe, lapkričio mėn. 20 d. būtų jai suėję nuo jos gimimo 75 m., nes ji gimė 1890 m. Žaliajame kalne.

Tais laikais lietuvių Kaune lyg per miglas laikas nuo laiko vienoje kitoje šeimoje sužibėdavo. Tokiose šeimoje gimė ir augo jaunutė Vlada.

Lietuva ilgus metus tūnojo svetimųjų tautinai nualinama ir slopinama, bet, kai tik tiek suspindėjo tautinės laisvės žiburėlis, iš po šiaudinio stogo bakūzių pradėjo veržtis sveikas kūnu ir siela veržlusis jaunimas, prasikaldamas per tamsas, kaip viščiukas iš kiaušinio kėvalo.

Pirmasis muzikiniuose dirvnuose nedraisi pasirodė dr. V. Kudirka, po jo seka M. K. Čiurlionis, J. Naujalis, Č. Sasnauskas, broliai Petrauskai, St. Šimkus ir eilė kitų. Jų tarpe pamatome ir Vladislavą Polovinskaitę. Dar lankydama "Saulės" mokytojų seminariją, savo balsine medžiaga kreipia į save visų dėmesį. Persikėlus Vilniui, lankydama vietinę muzikos mokyklą, jau ji plačiau pradeda reikštis ir kitose vietovėse. Karas. Atsiduria Petrapilyje, vyraus paimamas rusų kariuomenės, Vladi jį sudaro tinkamas medžiagines aplinkybes mokyti Petrapilio konservatorijoje. Nors karo metu Petrapilyje buvo nemažai susispietusių lietuvių, būdavo ir labdaros vakarų su koncertine dalimi, bet Vladislava dar mažai tepasireikšdavo, nes buvo labai įsigilinus į studijas.

Baigus konservatorią, pakviečiama dėstyti dainavimą Vitebsko rajoninėje konservatorijoje. Čia ji dalyvaudavo simfoniniuose koncertuose, N. Malko diriguojamose. O po trumpo laiko pakviečiama Smolensko valstybinė operon. Iš čia ji įkairto grįžta pas vyrą (Lietuvos kariuomenės intendanta) į Kauną. Tai buvo 1920 m. pavasarį. Nuo to laiko prasideda jos veikla Lietuvoje. Gegužės 1 d. ji pasirodė pirmą kartą didžiuliam koncerte Kaune su kitais menininkais, "suskridusiais" iš įvairių kraštų nepriklausomai Lietuvon.

Vasaros metu su esamais Kaune dainininkais jau buvo pradėta galvoti statyti operų dalis. Visi šie pirmieji susirinkimai vykdavo Vl. Grigaitienės bute. Kaip žinome, numatytų operinių pavienių dalių pastatymai neįvyko, bet gruodžio 31 d. buvo pastatyta pilna opera Verdi "Traviata" (nuo šio pastatymo šiais metais sukanka 45 m.). Tuo laikotarpiu ji angažuojama su kelių kitų menininkų koncertams po lietuvių kolonijas JAV. Kelionė dėl kariškų aplinkybių neįvyko. Pagyvenusi keltą mėnesių Paryžiuje, grįžo į Kauną ir įsijungė operos veiklon. Kaip mezzosopranas (ji tokiu balsu baigė konservatorią), pirmą kartą pasirodo Rubinsteinio operoje "Demonas" (nereikšmingame Angelo vaidmeny). Tenka šia proga pasakyti, jog tasyk jai buvo pasiūlyta stoti Marijos operon, bet

Vladislava Grigaitienė

didžiavimu ir jos pirmūne - primadona.

Labai tenka apgailėti, jog nebuvo nei vienos jos operos išties plokštelėse įrašyta. Liko vos kelios paskiros operų ištraukos plokštelėse, kuriose neįmanoma suprasti jos balso didybės, grožio ir labai įspūdingos vaidybos, kuria ji reikšėsi lygiagrečiai su balsu. Ateičiai neliko nė mažiausio palikimo, be recenzijų. Ji švietė Lietuvos operoje, lyg juos švyturys, savo ilgametėmis pastangomis ir sunkiu darbu pasiektais laimėjimais. Tik tas ją tegali šiandien suprasti, kas lankė Kaune operą, matė ją vaidinančią ir girdėjo dainuojančią. Tokių meno galiūnų tegimsta vienas antras šimtmetėje. Tie, kurie lankė Kauno operą, gerėjosi jos balsu ir vaidyba, niekada jos nepamirš, ji visada liks gražių prisiminimų grandinėje, bet jų eilės mažėja!

Kaip balso pedagogė, pradėjusi mokytojauti J. Naujalo, vėliau suvalstybintoje muzikos mokykloje ir perorganizuotoje konservatorijoje, yra išleidusi didelį skaičių išauklėtų jos dainininkų. Buvo laikas, kai jos

Lietuvės su GFWC pirmininke M. Hasebroock Muenchene. Viduryje GFWC pirm. M. Hasebroock, jai iš dešinės A. Grininė, LMKF-jos reg. vald. pirm. Muenchene. Su jomis ir kitos Vokietijos lietuvių klubo narės.

IŠ LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS KLUBŲ VEIKLOS EUROPOJE

LMK Federaciją Romoje atstovauja V. Lozoraitienė. Šią vasarą Romoje lankėsi GFWC pirmininkė M. Hasebroock, vadovaujanti 11 milijonų, 56 tautų 50,300 klubams. LMKF atstovė surošė jai priėmimą, kuriame dalyvavo 25 įvairių moterų klubų pirmininkės, prel. V. Tulaba, prof. S. Yla, komp. B. Markaitis, "Tempo" korespondentas princas Rospigliosi, vengrų žurnalistas, vengrų buv. min. baronas Apper, žurnalistas G. Pappeff, mūsų dailininkai Viesulas, Melnikas, Vileišytė, albanė visuomenininkė M. Fraseri ir kiti švečiai italai, amerikiečiai, vokiečiai. P. Hasebroock savo kalboje pareiškė malonų pasitenkinimą lietuvių moterų veik-

la Amerikoje ir užsienyje. Priėmimas labiausiai reikšmingas tuo, kad užsienio įtakingi korespondentai turėjo progos išgirsti apie lietuvių pastangas Lietuvos laisvinimo darbe. P. M. Hasebroock su savo vyru, Nebraskos senatoriumi, šį rudens lankėsi Miunchene. Jie inspektavo Laisvosios Europos radiją, kalbėjo įvairiuose parengimuose, kurie buvo rodomi televizijoje ir t. t. Lietuvių Moterų klubų federacijos Miuncheno vienetą, drauge su vokiečių amerikiečių moterų, ir amerikiečių moterų klubais surošė priėmimą Amerikos namuose.

P. Hasebroock susipažino su kiekviena ten atskirai, o priėmimo buvo daugiau kaip šimtas ponių, jų tarpe 30 lietuvių, kurios buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. P. Hasebroock yra didelė liaudies meno mėgėja. Tad ji gerėjosi lietuviškais audiniais, gintarais, juostomis. Pasigyrė gavusi gintaro karolių iš lietuvių moterų Amerikoje. Vokietijos lietuvių moterų vardu viešnia pasveikino Regionalinės valdybos pirm. A. Grininė. Ji padėjo GFWC organizacijai už ypatingą dėmesį pavergtajai Lietuvai ir už visokeriopą globą bei pagalbą lietuviams. Papasakojo apie lietuvių padėtį Vokietijoje ir apie keturių lietuvių moterų klubų veiklą. A. Grininė įteikė p. Hasebroock ilgą tautinę juostą, prašydama ją simboliskai apjungti viso pasaulio moteris.

Atsakydama p. Hasebroock sakė esanti sujaudinta jai skiriamais šiltais žodžiais, o juosta parsivežusi pasikabins savo "vyriausioji būstinė" Washington ant sienos, kad ji nuolat primintų, jog reikia dirbti išlaisvinimui tos tautos, kuri pasiekusi tokį aukštą kultūros lygį. Viešnia džiaugėsi, kad apsilankymas Miunchene dar labiau suglaudins ją su lietuviėmis. Prisiminė keletą kartų ir lietuvių moterų klubų Amerikoje aktyvumą ir gerą veiklą. Dar papasakojo apie GFWC veiklą ir reikšmę, ir kaip ji pati surado kelią į mo-

terų klubą. Moters uždavinys yra pajusti laiko reikalavimus ir skubėti pagalbai jos reikalingiems. Moterys turi išauklėti kartas, kurios gintų laisvę, demokratiją, teisingumą, žmogaus garbę. O demokratijos ir laisvės pagrindų reikia ieškoti ne parlamentuose, teismo salėse, bet prie kasdieninio stalo, prie vaikų lošėjų. Moterų klubų Amerikoje nuopelnas, kad ten beveik išnykusi džiūvos liga. Prieš šią ligą jos kovoj. be jokios paramos iš šalies. Dabar jos aukoja daug lėšų baisiai vėžio ligai iš-tirti ir ją gydyti. Pavyzdžiais nurodė, kiek ligoninių, sanatorių, mokyklų, laboratorijų mokslo reikalams pastatė moterų klubai. Šiuo metu eina sinės statybos namų našioms bei šeimoms, Korejoje, kurių vyrai yra žuvę kare prieš komunizmą. Pati p. Hasebroock yra adoptavusi 20 rapsuotų vaikų Afrikoje, nors to savo kalboje ji nepaminėjo. Visa šioji moterų veikla paremta tikėjimu į geresnį pasaulį.

Vokiečių - amerikiečių moterų klubo pirmininkė I. J. Kessler padėjo viešniai už žodį ir atsilankymą Miunchene ir klubo vardu buvo įteikta dovanėlė. Lietuvės atsisveikinimui sudainavo "Ilgiausių metų".

Šis susitikimas buvo labai reikšmingas, nes jis suglaudino lietuvių moterų santykius su GFWC, ką pripažino ir pati p. Hasebroock. Beto, dar davė progos lietuviams užmegzti ryšius su gausiais amerikiečių ir moterų klubais Miunchene. Apie šį p. Hasebroock apsilankymą ELTA painformavo visą vokiečių spaudą, organizacijos ir veiksnius, o A. Grininė įkalbėjo į juostą Vatikano radijui į Lietuvą.

Lietuvės moterys Vokietijoje, su LMKF Regionale valdyba

Birutininkės, daugiausia dirbusios koncerto - baliaus metu: Leonaitienė, Stasiūnienė, Gustaitienė, Babickienė, Ozelenė, Statkevičienė, Juskevičienė, Kulinauskienė, Tolušienė, Dainauskienė ir Strikienė. Trūksta: Tuminienės, Zilienės ir Jautakienės. Nuotr. V. Noreikos

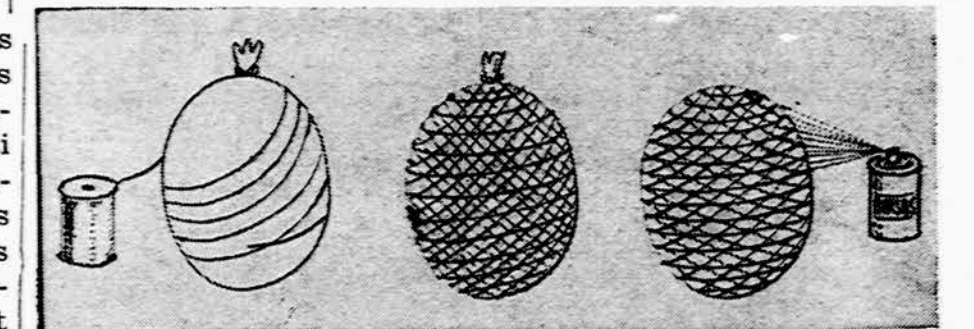
L. D. K. Birutės draugijos Chicago sk. balijue - koncerte aktorė A. Kėželiene skaito A. Gustaičio kūrinus. Nuotr. V. Noreikos

Nauji būdai papuošti "senovišką" Kalėdų eglutę

Kalėdų papuošalai, ypač skiriami Kalėdų eglutei, turi daug didesnės reikšmės, kai juos pasidarome patys savo rankomis. Tai suteikia dvigubai daugiau malonumo šeimai su vaikais, kai jie atranda tikrai malonių momentų, kartu išgalvodami nuosavus papuošalus. Pačios maloniausios akimirkos šeimoje yra kartu ką nors veikti. O ir pačių padaryti papuošalai yra vertingesni, nes jie yra "rankų darbo", ne kokios mašinos išspaus-ti. Tačiau net ir jaunos vedusios poros be vaikų jaučiasi daug artimesni vienas kitam, besidalindami tokio darbo draugyste bei džiaugsmu, bekurdami ką nors naujo savo šeimos židinio jaukumui.

Patiems paprasčiausiems ir gražiausiems Kalėdų eglutės ornamentams reikia kaip tik labai mažai medžiagos ir kur kas da išpūsti balionėlius iki tokio dydžio, kokio norima turėti papuošalą. Po to gerai užrišti, kad neprasiskverbtų oras (geriausia panaudoti kuo mažiausius balionėlius ir pripūsti juos kaip galima mažiau, jei norima padaryti ornamentus mažai eglutei).

Tada pripūstą - ištemptą balionėlį ištepti su paruoštais klijais. Aplink tokį drėgną balionėlį apvynioti visomis kryptimis virvutę (žiūrėk brėž.). Jei norima, galima vynioti pagal kokį planą, išgalvojant raštą ar tik šiaip sau. Pilnai pakanka dviejų sluoksnių virvutės apvyniojimui (3-jų colių balionėliui išei-na apie 20 jardų virvutės). Balionėlis nebūtinai turi būti visiškai padengtas. Tada dar kartą ištepti visą papuošalą klijais, kad visas špagatas permirktų. Paskui leisti papuošalui per

mažiau talento. Čia duodame vieną pavyzdį, kuriam įkūnyti reikalinga: 1 svaras sienų apmušalams klijuoti klijų, 10-20 balionėlių ir plonos virvutės (špagato).

Pirmiausia reikia išmaišyti nedidelį kiekį klijų šiltame vandenyje, kad būtų potirštė košytė (žiurni sriubos tirštumo). Ta-

Nijolė S. E.

Moteris, ir dar vienuolė, elektrikė

Sesuo Marion Edward, Mt. St. Agnes akademijos Hamiltone, Bermudoje, mokytoja, buvo pirmoji vienuolė, pasirinkusi praejusią vasarą New Yorko Technologijos institute, Syosete, N. Y., elektronikos kursą.

"Daugelis berniukų mano dėstomoje fizikos klasėje žino tiek daug apie elektroniką bei radi-

ją", pareiškė ji spaudai, užklausta laikraštinių, kam ji pasirinkusi taip vyrišką šaką, "ir šį norėjau būtinai žinoti tiek pat, kiek jie žino".

Sesuo yra Mt. St. Agnes akademijos radijo klubo direktorė ir vienintelė moteris visoje Bermudoje, gavusi leidimą dirbti su radijo siųstuvu.

Kuba normuoja kiaušinius

Šiomis dienomis Kubos valdžia iš Havanos paskelbė, kad kiaušiniai yra sunormuoti - parduodami tik su kortelėmis Havanos apylinkėse spalio, lapkričio ir gruodžio mėnesiais. Per mėnesį vienam asmeniui skiriamas tuozinas kiaušinių. Pranešime atidengiamas ir šio suvaržymo priežastis: vištos mažai deda.

Kodėl moterys vartoja kosmetiką?

Kodėl moterys naudoja tiek daug kosmetikos? Dr. Milton Bo bin nurodo, kad tam yra daug priežasčių. O tų priežasčių yra tiek, kiek yra lūpų pieštuko atspalvių.

Dr. Robin yra Michael Reese ligoninės dermatologijos skyriaus vedėjas. Jis kaip tik neseniai skaitė paskaitą Amerikos Medicinos moterų sąjungos konferencijoje, Chicagoje. Savo paskaitoje klausytojus jis supažindino su neoficialaus 75 moterų apklausinėjimo rezultatais (nuo 15 iki 50 metų amžiaus). Daug moterų naudoja kosmetiką, kad "pabrėžtų savo moteriškumą", pastebėjo dr. Robin. Kitos gi. sako jis, nevartoja kosmetikos kaip tik tam, kad "nusileptų moteriškumą".

Dr. Robin nurodo, kad yra du moterų kraštutinumai, vartojant kosmetiką. Vienas jų - psichologiniai įbauginta, perda-žyta "lėlė". Kitas - nauja "natūrali išvaizda", ieškoma šių dienų jaunų moterų. Prie šio jis

dar pridėjo, kad "natūrali išvaizda gali būti labai paprasta arba labai komplikauta. Ir pastaroji gali atimti valandų valandas, kol tai pasiekama".

Dr. Robin sako, kad kosmetika daugeliui moterų "suteikia pasitikėjimą", pakeičiant išvaizdą.

Vienas neigiamų kosmetikos aspektų yra tada, kai moterys dažosi "apakinti vyruos, norėdamas juos apgauti..." Arba, kai kosmetika yra "frankis sekti moderniškam gyvenimui, kuriame asmenys suvienodinami išvaizda bei elgsena".

Tas dermatologistas sako, jog mergaitė "pradžioje vartoja kosmetiką, kad būtų priimta kitų kaip mergina ir kaip motina. Kai ji pasiekia to, tai tada jau gali pradėti vartoti kosmetikos ir mažiau".

Pabaigai, jis nurodo, kad jo apklaustinos moterys reta kuri buvo patenkinta savo natūralia išvaizda. A. Smn.